

గంధర్వ ఘోషాని, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా.)

పాను గంటి లక్ష్మీనరసింహ

రావుగారిచే రచించబడినది

గంధములు - నాటకములు

సర్వదాపురుకుత్సయము	0-12-0
రాధాకృష్ణనాటకము	0- 8-0
కోకిల	0-12-0
విప్రనారాయణ	0-12-0
వనవాసరాఘవము	0-12-0
విజయరాఘవము	1- 0-0
కళ్యాణరాఘవము	0- 8-0
బుద్ధబాధసుధ	1- 0-0
వృద్ధవివాహము ప్రహసనము	0- 8-0
హాస్యవల్లరి	0-12-0

(అచ్చులో నున్నవి)

సాక్షి 1 వ వాల్యూము, 2 వ వాల్యూము, మూడవ వాల్యూము. [3513]

పూర్ణిమము దిక - నాటకములు

మలయువారు, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహరావు పంతులు గారు, హితురం. అని వ్రాయవలెను.

స్వరాజ్య పద్యములు, పాటలు.

1. మహాత్మాగాంధీ ప్రబోధపద్యములు	0-1-0
2. మహాత్ముని దివ్యవాణి (వచనము)	0-1-0
3. భారతమాతపలుకులు (పాట)	0-1-6
4. స్వరాంజ్యాదోళనము (వచనము)	0-1-6
5. దేశీయపదము (చక్కనిపాట)	0-2-0
6. ఆంధ్రపీఠము (పద్యరత్నములు)	0-2-0
7. పంజాబుపాట (బాబ్బిలి కథనలె)	0-2-0
8. దేశీయ కీర్తనలు 40 (పాటలుగలవు)	0-3-0
9. రామదండపాట (రాధమజన)	0-3-0
10. స్వరాజ్య ప్రబోధపద్యములు	0-3-0
11. మహాత్మాగాంధీ జీవితము	0-3-0
12. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు (60 గలవు)	0-4-0
13. లోకమాన్య బాగ్గం తిలకు హరికథ	0-8-0
14. స్వరాజ్యదర్శనము (కాంగ్రెసుకథ)	0-8-0

(ఇతర స్వరాజ్యగంధములు మావద్ద గలవు) స్వదేశపు స్త్రీకళా, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

For Sale Overland.

మెలతకు-వ. శ్రేష్ఠమైనవస్తువు.

మోటారుకారు, మాడెల్

go. American Car

స్టీమరు మోటారుగా నడచుట వంటిది. 'ఇప్పుడు ప్రస్తుతం దొరకనటువంటిన్ని, సదరు మోటారు కారు, మాడెల్ 90 ఓవర్ లాండు యూక్రింద అడ్డెసు వారివద్ద విక్రయమునకు వున్నది.

వలయువారు యూక్రింద అడ్డెసువారికి వ్రాసి విచారించ కోరెదము.

(17) బుద్ధినారాయణ సూర్యనారాయణ. గుంటూరు ఫరంవారు, గుంటూరు.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి నువాసనగా నుండును. తొంబూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిక అనందముగా నుండుటయే గాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, నన్ని పాతము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, పేగు, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లనొప్పలు, మొదలగు అనేక విధములగు వ్యాధుల కిది వ్యత్యాసములతో పనిచేయును. వేలకొలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (3851)-3

300 మాత్రలసీసా 1-3 రు 0-4-0; డజన్ సీసాలు రు. 2-8-0. పి. పి. చార్జి ఎన్నిటికైనా రు 0-8-0.

పి.సి.పి. ఆంధ్ర కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి, నెల్లూరుజిల్లా

ఇండియా హైకమీషనరు.

ప్రచురణసంఘమువారి ప్రకటన

ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనుండి యీ క్రింద వివరింపబడిన విషయములగురించి అందఱులందఱు యీ దేశపు హైకమీషనరుగారిని తగు సేవలుజేయుచు ఉత్తరువు లొసంగుచుండెదరు. ఇంతియమే దీనికారములు ఇండియా అఫీసువారు చెల్లాయించుదురి.

1. ఇండియా సివిల్ సర్వీసు, ఇండియా ఫార్మెట్ సర్వీసుల చేరిన అభ్యర్థులకు విధానవివరముల నిర్ణయించుట ఇండియా ప్రెజిడెంట్ అభ్యర్థులచేరుచు సంబంధించిన విషయములు అంతు కృతార్థులైనవారికి ఉద్యోగము లిచ్చుట మున్నగు విషయములం విషయములనే సంపూర్ణాధికారము లుండును.

(2) ఈ దేశమునుండి రానుచున్నవారు నైపు, కాస్తా) భ్యాస మొనర్చుట కై నను విదేశీయులకు పోవు సేవలు ఉద్యోగములకు (వైద్యకాభ్యోద్యోగులు సహా) తగు ఏర్పాటు లొనర్చుట.

(3) శ్రమశిల్పిధానమునకు సంబంధించిన విషయములగురించి తగు వివరములు గాని ప్రభుత్వోద్యోగులకు గాని ఇతరులకుగాని లెగు విధమున ప్రత్యక్షము లొసంగుచుండుట. ఇంకా ఈసంబంధి ప్రభుత్వకాఖలు, ప్రహసనముల అభిప్రాయముల నీ దేశమున కంపుట.

(4) సివిల్ ఉద్యోగులకు స్థిరతయము పాపేజిల నిప్పించు విషయమై తగు ఏర్పాటులు చేయుట.

(5) ఇండియా శ్రమశిల్పమువారి శతీమున క్వి నైపుకొనుట

(6) ఇండియా అఫీసువారి నలహాపాంసి ఇంక్లాండును జరుగు ప్రదర్శనములందు యీ దేశమునందు తయారుచేయబడు వస్తువుల ప్రదర్శించు విషయమై తగు ఏర్పాటు లొనర్చుట

(7) సామ్రాజ్య భివవస్తుసంపద సంఘమునకు సంబంధించిన పనులుచేయుట.

(8) నిరాధారులగు శావికోద్యోగులకు తగుసహాయ మొనర్చుట.

(9) కోకై ను, మార్షియా మున్నగు పవార్థములను భారతదేశమునకు తిగువలెచేయుట.

(10) విజ్ఞాపనములకు సంబంధించిన విషయములు.

(11) రాయలు హ్యూమెక్ సానైటికారి పరికరములను పంపిచేయుట.

(12) ఇంక్లాండును పిచ్చివారుగ పరిగణింపబడిన సేక నులతో భారతీయులను స్వదేశమున కంపుట.

(13) యూరేపియన్ వేగన్స్ అప్ల ననుసరించి ఈ దేశమునందలి ఆంగ్లేయులను ఇండియానుండి పంపిచేయుట.

(14) ఇంక్లాండు నుండి నిరాధారులగు భారతీయులకు తగు సహాయ మొసంగుట లేకున్న స్వదేశమున కంపుట.

(15) మిలిటరీ కాఖలారికి కావలసిన ఎద్దులు, గుట్టముల కొనుట.

(16) ఇండియా శ్రమశిల్ప ప్రకటనలు ముచ్చగు వాటిని ఇంక్లాండును అమ్మువిషయమై తగు ఏర్పాటులు చేయుట.

(17) శ్రమశిల్ప ప్రకటనలను క్రమముగ పంపిచేయు విషయమై తగు ఏర్పాటులు చేయుట.

(18) పార్లమెంటు పేజర్లు స్టేషనరీ అఫీసు వారి ప్రకటనలను యీ దేశమున కంపుట.

(19) ఇండియా శ్రమశిల్పమువారిపక్షమున అనగర మగు గంధములను ఇంక్లాండునుండి ప్రకటించు విషయమై తగు ఏర్పాటులు చేయుట.

(20) కర్చి నోట్లు వివిధమున నుండవలసింది ఎంత అచ్చుత్రింపవలసికది మున్నగు విషయములకు సంబంధించిన అధికారము ఇండియా అఫీసువారి స్వాధీనము నందే యుండును. రాని అనోట్లను పుచ్చుకొని యీ దేశమున కంపుట ఆ నోట్లకు చెల్లగ సామ్య ఇచ్చుట మున్నగు పనులు హైకమీషనరుగారు చూచుచుండెదరు.

శ్రీరాజరాజేశ్వరీ డబ్బు, బ్యాంక్ మింట్ గార్న్ మెర్లు, పామర్ర యాటోర్న్ మెంట్లతో జతమొందినకారికి రెండురజత పతకములు బహుమాన మొసంగబడును. దరఖాస్తురులను రెండురూపాయలు ఇద్దరు మెంబరులకు భోజన సదుపాయములు చేయబడును. ది 18-5-22 నుండి ప్రారంభమవును. దరఖాస్తులు ది 18-5-22 తేదీలోపుగా పంపగోరెదను. ముద్రాపత్రం మార్కనారాజరావు శైక్రటి, పామర్ర, కృష్ణాజిల్లా.

నోటీసు

నెల్లూరుజిల్లా కోర్టువారు 12-4-22 తేదీన బారీచేసిన ఉత్తర్వు ననుసరించి వెంకటగిరిలోనుండు పూర్ వకాస్ ట్రస్టు ట్రస్టీలు నెల్లూరుజిల్లా రావులు తాలూకాలో నుండు కలచేడు గ్రామయొక్క గుత్తను అందులోనుండు అధికపు గనలు గుత్తును ప్రత్యేకముగా 1922 సం॥రం జూన్ నెల 28-వ తేది సోమవారమునాడు వెంకటగిరిలో బహిరంగ వీలముచేసి విక్రయించెదరు.

వివరములు తెలియగోరువారు ట్రస్టీలకు వ్రాసిన బడయ గెరు.

ట్రస్టీల ఉత్తరువు ననుసరించి

వి. శ్రీనివాసాచార్యులు,

ఆస్తిస్తంబు దివాన్ ఇక్ చార్జి

(77)

వెంకటగిరి సమస్థానము. 5-5-1922.

కావలెను

తాడిపత్రి పురపాలన సంఘమునకు చేరిన నైద్యాలయమునకు, యోగ్యతాపత్రములు వహించిన నట్టియు అనుభవము కలిగినట్టియు ఒక మంత్రసాని కావలెను. యోగ్యతలను అనుసరించి పేతనము లివ్వబడును. (78) ఎం. బి. కొండప్ప, చేక్కెడెతిగలు.

గుంటూరు నబు కోర్టులో

G. S. No 118/21.

వాది: చెరుకూరి పేరయ్య.

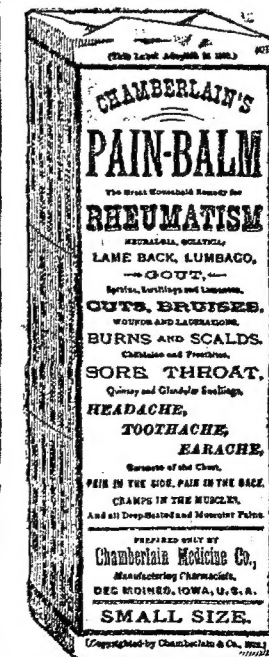
ప్రతివాదులు: వెచ్చా లక్ష్మీనరసింహ్వం వగైరా.

ఈ నై నెంబరు దావాలో కోర్టువారి ఉత్తరువు ప్రకారము ప్రతివాదుల తాలూకు సత్తెనపల్లిలో యున్న జిజ్ఞాశాశ్రీ 16-5-1922 తేదీ లగాయతు 15-5-1923 తేదీవరకు ఒక సంవత్సరము పని చేసుకొనుటకు కవులుకు యిచ్చుటకు 14-5-1922 తేదీ ఉదయము 7 గంటలనుంచి 10 గంటలవరకు మధ్యాహ్నము 3 గంటలనుంచి 6-30 గంటలవరకు గుంటూరు బజారులో దూది కొట్టవద్ద వేలంపాట జరుగును. వేలపు పరత్తులను తెలియగోరువారు మాకు వ్రాసిగాని మావద్దకు స్వయముగా వచ్చి గాని తెలుసుకోవచ్చును. (84)

గుంటూరు } బి. వి. ఎస్. అవధాని, 6-5-22 } రిసీవరు.

ప్రకటన

చందాదారులు మా ఆఫీసుకు ఉత్తరములు గాని మనిఆర్డరులు గాని పంపునపుడు తమ చందా నెంబరును ఉదాహరించు చుండినయెడల ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు సులభముగా ఘండును కనుక నికనుండి అల్లు తప్పక గావింపవలెనని కోరు చున్నాము. ఆం పు వ్యవస్థాపకుడు.

చేంబర్లెన్ గారి

పెయిన్ బామ్

వాత నొప్పులు, నడుము నొప్పి, కాలినగాయములు, తలనొప్పి, పండ్ల నొప్పి, నరుకులు, బెబ్బలు మున్నగునవి దీనివలన తప్పక గుణ మగును.

అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు దొరకును.

సమకాలికాభిప్రాయములు

స్వపరిపాలనార్హత

జాంబాయలలోని 'జ్ఞానోదయ' పత్రిక క్రిస్టియను మిషనరీ లలో విచక్షణజ్ఞులము గలవారిని గురించి వ్రాయును. 'ఆధునిక భారతదేశము' యను శీర్షిక క్రింద నొక వ్యాసమును క్రిందటి పత్రిక లో వ్రాయుచు మా సమకాలిక పత్రిక విచక్షణ జ్ఞానముతో విషయ పరిజ్ఞానము గావించి ప్రజావాదమును, ప్రభుత్వము వారును గూడ యోచించదగిన ఉపదేశముల గావించెను. మహా తున్ని నిర్బంధానంతరము గల్గిన కాంతి తనకర్థమగుట లేదనియు, చాలమందిగూడ యట్లే తలంచుచున్నారనియు, ఒక అంగ మిత్రుడు కొలదిదీక్షములక్రింద మాకు వ్రాసియుండెను. అది భారత స్వపరిపాలనార్హతకు నిదర్శనమని జ్ఞానోదయ' పత్రిక తలంచుచున్నది.

'అసహాయోద్యమము బడసిన శతాబ్దము దానిని పరిశుద్ధ ము' జయుచున్నట్లును, ఉద్యమము యెడల గొప్ప యభి ప్రాయభేదములు భారతాదర్శమును గూర్చియు, తత్సంపాదన మార్గములగుర్చియు ఉన్నతాశయముల గలగ జేయుచున్న వనియు, యీరెండు మానములలో స్పష్టముగ వ్యక్తమాయెనని మేము నమ్ముచున్నాము' అని ఆపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఇం తియకాక మహాతున్ని నిర్బంధఫలితముగ నసంక్లిష్టి యడుగంటి పోయె ననుటకు కారణములు గూడ దెల్పెను. భారత స్త్రీలు రాజకీయ వ్యవహారములలో నెక్కువగా పాల్గొనుటయు, వారు చేయు గొప్పసభలును, రాజకీయ సంఘములును, నిర్బంధితు లగు దేశభక్తుల భార్యల నాయకత్వమును, మహాతున్ని యజ్ఞాను సారము వారు కద్దరును విరివిగ నుపయోగించుటయు, ఆ వ్యాసములో ముఖ్యస్థానము నీయబడినది. నిరాకరణవాదులు కొందఱు 'అస్పృశ్యతా' సమగ్రము వెనుకకు నెట్టవలెనని యుద్దేశము ను గల్గియుండుట ఆభివృద్ధి చిహ్నము గాదని దెల్పుచు కొందఱు జ్ఞాన వంతులు సాంఘికజీవితములో నీచుచ్చును తొలగించుటకు పాటు బడుచున్నట్లుల, నాసికకర్ణ, ట్రెంటాక్ అను హిందూపట్టణపు మ్యునిసిపాలిటీలో మహా అస్పృశ్యుడు సభ్యుడగు నెన్నుకొన బడిన నిదర్శనమును జూపెను. నివాసోపాయముల దెల్పుచు భారతదేశములో అన్నిమతముల వారలసభ జరుగవలెననియు, ఆసభకు గాంధీమహాత్ముడు రావలెననియు ఆపత్రిక దెల్పెను. (సోషలిస్టుఫార్మర్ పత్రిక).

స్త్రీనిర్బంధములు

లామెంబరు గు. కే. స్త్రీనివాస ఆయ్యంగారు భారత రాజకీయ స్త్రీనిర్బంధములు వ్యాసము వ్రాయుచున్న తముగనో విచక్షణలేకనో జరుగుచున్నవనిగూర్చి కొంచెము విచారించుట యుక్తము. శతీతులైనట్టిగాని, విచారణకున్నట్టి గాని స్త్రీలసంఖ్య అద్భుతవశాత్ స్వల్పముగనే యున్నది. అయినను యీకొలదిమాత్రము నిర్బంధము లైనను సరియైన మార్గ ము ననుసరించి జరుగవలయును. ఈవిషయముగూర్చి ప్రచురణ సంఘమువారు వివరముల దెల్పుచు ప్రకటింపవచ్చును. ఏప్రాసీజరు, పీసలకోడ్డు నెక్కువలక్రిందనైనను వ్యాప్తిప్రకారము చర్యదీసికొనుటకు వచ్చిన అవశ్యకతనుగూర్చి, నిరాకరణోద్యమముపై యెంతమాత్రమును సానుభూతిలేని గొప్పజ్ఞాన వంతులే యేమనుచున్నారో చూడుడు. స్త్రీలనిర్బంధముల జూచి ప్రభుత్వమును పాప మనుచున్నారు. ఇంతకన్న గట్టిగ నేమి యనవలయును. బుద్ధియుతు లగు మితవాదులలోగూడ భావపరమము గలగుతుండునట్లుల యంతకన్న మంచిదియగు జ్ఞానవంతమగుమాన్యు నవలంబింపవలయును.

నిరాకరణోద్యమ రాజకీయ వ్యవహారములలో స్త్రీలు చేయు పనులు ఉద్యమము మొత్తముమీద నొక విశేషము గాదని మేమునుట లేదు ఉద్యమమునకు సంబంధము లేకుండ అందలి భాగమైన యీ యంతమును గూర్చి చర్యదీసి కొనుట నులభము గానిమాటయును నిజమే. ఇదికీర్తిమైన సమస్యయే. అయితే ఇప్పుడు కష్టయంతముగాని సమస్య యేది యను గానించుట లేదు. ఇప్పుడు జరుగుచున్న వ్యాపకార్యక్రమముతో తృప్తిజెందక లామెంబరుగారు రాజధాని యంతటను తిరిగికష్టముల నెప్పటిచేయ మేము కోరుచున్నాము. నిరాకరణోద్యమము పట్ల గూడ ప్రభుత్వమువారు దేశములో వీలైనంతవరకు చిగువును నడలించుటకు ప్రయత్నములు చేసి మంచి ని సమహృద్ధులగుటకు ఉద్దేశము అదిగాదు. వ్యాప్తిక్రమములు నిలువవలయును. కాంతికి భంగకరముగ ప్రయత్నములు జరుగునపు

తురుష్క హక్కులు

యువరాజుగారి ప్రసంగము

లండను డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్ కాన్స్టాంటినోపిలు విలేజు తుడు ఇట్లు దెలుపు చున్నాడు:-

తురుష్క నుల్తానుగారి ప్రభుత్వమును యువరాజును అగు అబ్దుల్ హక్ జిడ్ గారు వారు సందర్శనమొనరి మిత్ర మండలి సూచనలగురించి వారి యభిప్రాయములను దెలిపిరి. తనయభిప్రాయములను బ్రిటిషు ప్రభుత్వ దెలియజేయుటకు తగినము చిక్కినందులకు వారు సంతసించిరి.

యువరాజుగారిట్లు నుడిపిరి. "బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు టర్కీవారియెడల నవ్యావస్థలను తనకే వృద్ధావస్థ మైకటియు విధానము నెందుల కవలంబించిరో నాకు అర్థము గుటలేదు. తాత్కాలికసంధి యైనతరువాత తురుష్క లండనును గూడ బ్రిటిషువారితో సమాధానపడి మామూలు సంబంధముల నెలకొల్పుట కుద్దేశించిన తరువాతగూడ వారు పట్టుదలతో నావిధానమునే సాగించుటయొక్క యుద్దేశ గోచరమగుటవేదు.

మిత్రమండలివారి నూతన సూచనల సమాధానము కుదురుటకు వీలుగ నుండెననిమొదలు కాని మిత్రమండలివారు అడియానోపిలు, గల్లిపోలిలను గురించి తమ తీర్మానములను తిరిగి విచారించిననేగాని సమాధానము కుదురనేదు. అడియానోపిలు టర్కీకి చాలముఖ్యమగు పట్టణమేగాక భిలావతునకు దానిని తీరనిసంబంధము గలదు. అందుచే అడియానోపిలు సీతి మహమ్మదీయప్రపంచమున కంతకును చాల ముఖ్యమైన విషయము.

ఈముఖ్యవిషయములలో సమాధానము కుదిరెంతవరకాత మిగిలిన విషయములలో నులభముగా సమాధానము కుదుర్చు కొనవచ్చును.

నుల్తానునకు మహమ్మదీయ పుణ్యస్థలములపై సంపూర్ణాధికార ముండవలెనను భారత మహమ్మదీయుల కోరిక మహమ్మదీయు లందరకును సంబంధించినంత విషయము. ఈ ప్రదేశములపై నితర ప్రభుత్వములకు రాజకీయాధికార మొనగుట మహమ్మదీయమతమునకు విరుద్ధము. ఓట్లోమాను సామ్రాజ్యాధి కులలో చాల ప్రసిద్ధికెక్కిన సలీములే మాను గారు కలిఫాగా మతవిషయములందు వ్యవహరించునపుడు పుణ్యతీర్థముల నేవకుడు" అను విరుదమును దప్పవరి ఇతర విరుదముల నుపయోగించెడివాడు గాడు. ఈపుణ్యతీర్థములందు దెగూ నెలముగూడగలదు" ఇట్టికష్టము లున్నను చివరకు సమాధానము కుదురునని యువరాజుగారు నుడిపిరి.

కలకత్తాచరసాల అల్లరుల విచారణ

కలకత్తా. మే 9:—ఫీఫ్ (వెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు) నేడు మరీముగ్గురు ఖైదీలను విచారించెను. మహమ్మదు అనునతడు భోజనకష్టములను గురించి విన్న కొబాదు చెప్పిన విషయము లనే ఒప్పుకొన్నాడు. తప్పును లేకున్నను జమేదారులు ఖైదీలను కొట్టుచుండిరి. మిగిలిన ఇద్దరు ఖైదీలు అల్లరులను గురించి తమ కేమియు తెలియదనిరి.

తప్పించుకొన్న ఖైదీలలో ముగ్గురు పోలీసులచే నరహత్య చేయబడి నాలుగవ (వెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచారించబడిరి. తమ్ము కాల్చి చంపెదనని భయపడి వెళ్లెట్లు సీకారాం ఖాన్, సురేంద్ర నాథబోసు అను ఇద్దరు ఖైదీలు చెప్పిరి. మేజిస్ట్రేటు చెప్పి ఒకపక్షముకోజాలు కఠినశిక్షను విధించెను. మూడవ నిందితుని కేసులో మేజిస్ట్రేటింగ్ తీర్పుచెప్పలేదు.

దు వెంటనే చర్యదీసికొనవలయును. అయితే ప్రభుత్వనిధానము వలన ప్రజలలో నసంతృప్తియు నసమృత్తియుగల్గి దురవస్థ సంప్రాప్తిపగూడదు. ప్రస్తుతస్థితిలో కష్టములేదని మేము జెప్పవలెదు. అయితే ప్రభుత్వసభ్యులు ఆకష్టములు శశవిషాదములని దలంపక వానిని నివారంప మేము కోరుచున్నాము.

కే. స్త్రీనివాసయ్యంగారు తమ చార్జిక్రిందనున్న కాఖల పై పరిపాలనమును విజయముగ నల్పిరి. వారియు ద్యోగము నకు మరీ కొన్ని కాఖలు దోడు చేయుటవలన వారు తమపని నిర్వహించుటలో మంచి చేహ్వా కున్నచో ప్రజలు ఆదుర్దాతో నుందురు. కార్యనిర్వాహక సంఘములో వారికైన యుద్యోగము ఆర్థికముగ లాభకారిగా లేదని మాకు దెలియును. అయితే ప్రజలభయమునగూడ అంతగ గాదని యనవచ్చును. ఈ యేర్పాటువలన యెవరికిని లాభముగలగ లేదు. అయితే ఆయన కింతవరకును సంపూర్ణాధికారము లేదు. ఇప్పుడు వచ్చినతరువాతైనను ఆయన యెక్కువకార్యకారిత నుండవచ్చునా? అటు లుండవచ్చుననియు, నిరాకరణవాదులగు స్త్రీలనిర్బంధములగూర్చి యోచించెద రనియు మేము తలంచు చున్నాము. (డెయిలీయెక్స్ ప్రెస్).

ఈదిగువ తెలుపబడిన బ్రాంచీలను ఏజన్సీలను ఏర్పాటుచేసియున్నాము.

సదగు స్థలములలో, మా క్యాటలాగు ధరల ప్రకారము బేషధములు విక్రయించబడునని ఇందు మూలముగా ఎల్లరకును తెలియజేయు చున్నాము.

బ్రాంచీలు

1. మాంటుకోడ్డు:—నెం 185, మాంటుకోడ్డు, మద్రాసు.
2. తిరువళ్ళిక్కేణి:—నెం 149, హైకోడ్డు, తిరువళ్ళిక్కేణి, మద్రాసు. కన్ సల్టింగు వైద్యులు, భిషగ్వర టి. లోక నాథ మొదలియారు.
3. టంకకాలవీధి:—402, టంకకాలవీధి, జార్జ్ టౌను, మద్రాసు. కన్ సల్టింగు వైద్యులు, భిషగ్వర రంగాచార్యులు, ఏ. ఎమ్. ఏ. సి.
4. తిరుపతి:—హైకోడ్డు, తిరుపతి (చిత్తూరుజిల్లా). కన్ సల్టింగు వైద్యులు, భిషగ్వర ఎస్. రాజారాంరావు, ఏ. ఎమ్. ఏ. సి.

ఏజన్సీలు

1. తిరువళ్ళిక్కేణి:—ది ఇండియా మెడికల్ స్టోర్సు, నెం 10, హైకోడ్డు, తిరువళ్ళిక్కేణి, మద్రాసు.
2. మాంటుకోడ్డు:—ది సెంట్రల్ స్వదేశీ స్టోర్సు, మాంటు కోడ్డు, మద్రాసు.
3. జార్జ్ టౌను:—మెసర్సు ఏ. ఎస్. రావు అండు సన్ 282, లింగిచెట్టివీధి, మద్రాసు.
4. జార్జ్ టౌను:—టి. దురైకణ్ణు పిల్లెగారు, (ప్రావై)టరు, ది ప్రెపురెంటింగు ఇన్ స్టిట్యూటు, 21 మంగమ్మకో వీధి, మద్రాసు.
5. జార్జ్ టౌను:—టి. దురైకణ్ణు పిల్లెగారు, (ప్రావై)టరు, ది ప్రెపురెంటింగు ఇన్ స్టిట్యూటు, 263, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.
6. బొంబాయి:—ఎమ్. ఎస్. భావ్యంగారు, పోస్టుబాక్సు నెం 689, పోర్టు, బొంబాయి.
7. బెంగళూరు సిటి:—మెసర్సు. టి. సి. ఎస్. మణియం అండు కో, జనరల్ వర్తకులు కమిషన్ ఏజంట్లు బెంగళూరు సిటి.
8. మధురాంతకం:—ఎమ్. ఎస్. వరదాచారిగారు పబ్లికేటరు వీధి, మధురాంతకము.
9. నాగపట్టు:—టి. విశ్వలింగముగారు 37, కొమారు కోవిల్ వీధి, నాగపట్టు.
10. మదనపల్లె:—ది మదనపల్లె ఆర్బన్ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ అండు స్టోర్సు లిమిటెడ్, మదనపల్లె.
11. హొన్నేటి:—రావుబాబూరు సి. హెచ్. గాడు, బెర్హరి.
12. బెర్హరి:—బి. రాఘవేంద్రరావు గారు, ఆర్బన్ జింగు ఇన్ స్పెక్టరు, ఇండియా ఈక్విటబుల్ ఇన్ స్ట్యూర్ రన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్. "సారంగవిలాస" బెర్హరి.
13. నంద్యాల:—ఆయుర్వేదభూషణ తెలికపల్లె రామకృష్ణ శాస్త్రి, నంద్యాల.
14. భవాని:—బి. ఎస్. కృష్ణస్వామ్యగారు, ది వెజెన్ టెవ్ టీ అండు ఏజంట్లు, ది మైసూరు గవర్న మెంట్ సెక్యూరిటీ లెఫ్ అండు మ్యారేజ్ అన్నూరన్న కంపెనీ లిమిటెడ్, భవాని.
15. నేలం:—కే. కే. ఆయ్యంగారుగారు, జనరల్ వర్తకులు, అండు కమిషన్ ఏజంట్లు, 171 ఏ/18 మూడవ అగ్ర హారము, నేలం.
16. కోయంబూరు:—ఎస్. పశ్చిమప్ప మొదలియారుగారు, 16/56, చిన్నబజారు వీధి, కోయంబూరు.
17. రంగూను:—మెసర్సు. ఎమ్. ఏ. నారాయణ అండు సన్, 37—16 వ వీధి, రంగూను.
18. నెల్లూరు:—బి. జె. ప్రసాదరావుగారు, స్త్రీ సింహపురి స్వదేశీ స్టోర్సు, 744, తిప్పరాజువారి వీధి, నెల్లూరు.
19. బెజవాడ:—ఆయుర్వేదవిశారద పి. రామచంద్ర శాస్త్రి గారు, చరకనికేసము, బెజవాడ.

చా. రాజారావుగారు, గుంటూరు. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి లిమిటెడ్ హోరన్ కోడ్డు మాంటుకోడ్డు మదరాసు.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞంభనము

అహమదాబాదులో వి. జే. పటేలుగారి ఉపన్యాసము

బటాలాలో పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారి ఉపన్యాసము

“మహాత్మునికి శిక్ష వేయబడినను గూడ

వజ్ర లుత్సాహములు చూపకుండుట నాకు బల్లెపు పోటువలెనున్నది.”

గూడలూరు చెరసాల - శిష్యుల యిబ్బందులు - శ్రీమతి రుక్మిణమ్మ, కమలాంబగార్ల యుపన్యాసము

అసహాయోద్యమము యితరదేశములకు గూడ వ్యాపించు చుండుట

కాంగ్రెసు నిర్బంధవిధానము

భారతీయుల విప్లవము

వి. జే. పటేలుగారు

(స్వరాజ్య)

అహమదాబాదులో 7 వ తేదీ రాత్రి ప్రభుత్వశిక్షినిగూర్చి వి. జే. పటేలుగారు ప్రసంగించిరి. కాంగ్రెసు వారసత్వమున నిర్బంధ విధానమును తక్షణపు క్రమమున గాఢాభ్యాసముతో భారతీయులందరూ నేరవేర్చుట వారికి విప్లవకర్తయియున్నది. దేశీయులలో చాల నిరుత్సాహము సర్వత్ర కలిగియున్నదని కొంతకాలమునుండి వినుచున్నాను. నేనెట్టివల వంక, సంయక్త, మధ్య, పాంచాల, రాజపుత్ర రాష్ట్రములందు సంచారముచేసితిని. నిరుత్సాహము వారు కనడలేదుగాని సమస్తి అజ్ఞాంతులను నిలిపి వెనుకబడించున అకాభంగము మాత్రము కలిగినట్లు కనబడినది. అధికత్వాన్ని చేయుటకును అధికకష్టముల ననుభవించుటకును గూడ దేశీయులు సంసిద్ధులుగా నున్నారని దీనివలన స్పష్టమగుచున్నది.

సంస్కరణముల నిరుపయోగము

సంస్కరణములు కేవలము నిరుపయోగకరములు. సంస్కరణములను చేసిన కానకపక్షుల కట్టి అధికారమును లభింపలేదు. అట్టి పక్షులను మాచినవో లభింపకల విత్తమునంతను ప్రభుత్వము త్రొక్కివేలి ప్రత్యేకించి జాతీయనిర్మాణకాళి లనబడు ప్రజామత్రాక్షరము నిర్వహించుక తేలికని స్పష్టముగ తెలియును.

కానకపక్షులను రద్దుచేయుట

జాతీయోద్యమమును నిర్మూలించుటకు ప్రభుత్వమునకు ముఖ్య సాధనము లగు 107,144 కక్ష సులు క్రీ.పూ. 18 వ శతాబ్దము నుండి కాలము ఏక క్షి న కానకపక్షులను వారు రద్దు చేసిన నేమి ప్రయోజనము? “కాంతి, పుకరు, సత్వరీపాలనా సంరక్షణకాళము వారునుగోజులవరకు నిపు భోజనము చేయగూడదని 144వ శతాబ్దము నీకాల్లా పించితిమి” అని ఎత్తుడైన ఎవరియైన ఏనందర్భమునందైన యీ ప్రభుత్వమునా రాజ్యాపింప వచ్చును. సంస్కరణములు పూర్తిగా విఫలములయినవి. ప్రజామత్రాక్షరములో మంత్రాల్పటి అభివృద్ధి కలిగింపజాలక పోయిరి. కాన దేశీయులందరూ అత్యధికక్షమితో స్వదేశోద్యమమును కొనసాగించి స్వరాజ్యమును బడయగోరెదనని పటేలుగారు ప్రకటించిరి.

* * *

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు

ప్రజలనిరుత్సాహము బల్లెపుపోటు

బటాలాలో గంభీరోపన్యాసము

(ప్రీట్యూను)

పండిత మాలవ్యాగారు ఏప్రిల్ 29 వ తేదీ వుడుమునకు బటాలాలో వచ్చిరి. ఆ రాత్రియే వారు బహిరంగసభలో సభ్యులనుండి ప్రకటించబడెను. ప్రజలు మాలవ్యాగారి యుపన్యాసమును వినుట కత్యంతాసక్తితో నుండిరి. హస్తీ ఆవరణలో 1000 గంటలకు సభ ప్రారంభమైనది. ఆగభట 25 వేలమంది వచ్చిరి. చాలమంది స్త్రీలుగూడ వచ్చిరి. వారందరూ చాల కృతజ్ఞ యువకులవచ్చి మాలవ్యాగారి వాక్కును శరీరించుచుండిరి. మాలవ్యాగారు రాత్రి 10 గంటలకు వచ్చిరి. వేదికపైకి వెళ్లి యేకాంతమున వేసిన బోర్డుపై మాలవ్యాగారు ఉపన్యాసము సారంభించిరి. ఆరంభ సుపన్యాసించిన పిమ్మట మొదట నయి రప్పడిన వేదికపైకి వచ్చి మరల నవవ్యసించెదనని సమాజీకులు సభ్యుల కరిగించిరి.

ఉపన్యాసము

మీరెందుల కిచటికి వచ్చితిరి. ఇంతసేపటికి వేచియుండిరి. మీరేమి కావలెను? అని మాలవ్యాగారు గడుగగ ‘స్వాతంత్ర్యము-స్వరాజ్యము’ అను కేక లన్ని ప్రకటించుచుండియు వెడలెను. మాల-మీరెందులకట్టి త్యాగమును చేయబూనితిరి? సభ్యులు-స్వరాజ్యమును త్యజించెదము.

మాల-మీరు స్వరాజ్యమును త్యజించెద మని పొట్టుమాటు చెప్పిన లాభము లేదు. మీరు త్యాగమును చేసి మా పవలెను. స్వరాజ్యమునక పరాధీనతను తొలగించుట. స్వరాజ్యమున కర్హులమని ధ్రువపరచినవారికే స్వరాజ్యము లభించును. 6000 మైళ్ల దూరముననున్న ఆంగ్ల దేశము నుండి భరతఖండమునకు వచ్చిన స్వల్పసంఖ్యకు లగు శాంగ్లయులు 30 కోట్ల ప్రజలను పరిపాలించుటకు వారికిగల అధికత్యక్తి ఏమి? ఆంగ్లయులదే కథ క్షిప్రకౌసలీయును. అల్పసంఖ్యకులగు విదేశీయులకు 30 కోట్లమంది బానిసలగుటకే వారు చాలచింతగలుగుచుండును. వారలె నేమిచేయగూడ యానీచదకకు సిగ్గుపడవలెను. సర్వేశ్వరుని అనుగ్రహమున సర్వసంపదల కాకరముయిన భరతఖండమునకు మహాఖండము పరాధీనుగలు కట్టి నిద్రాసమిదియే తప్పప్రపంచమునందు మరెచటనుగూడ కనపడదు. ఈ నీతితాడు మారెనవో (భారతీయులు పాలకులు ఆంగ్లయులు పాలితులు) ఆంగ్లయులెట్లు తలంచెదరు? భారతీయుల సహాయముననే ఆంగ్లయులు స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్న యితరదేశముల వారిని నిర్బంధించి వారిని యితరదేశములవారికి వశంపదుల గావించిరి. జగములు యుద్ధమును ప్రారంభించినపుడు ఆంగ్లయుల కేమియును దిక్కు పోవలేదు. వారు మన (భారతీయులు) సహాయమును కోరిరి. మనము మన పూర్వకముగ సహాయము చేసితిమి. అందులకు మనకు కలిగిన ఫలమేమి? యుద్ధము ముగియగానే ఆంగ్లయులభావము మారి నది. భారతీయులకు వారు రౌటుచట్టమును, నైసికాసమాను, జలియన్ వాలాబాగు సంఘసంహారమును ప్రసాదించిరి. అట్టిపూతలు కలిగిననుగూడ వాగాయములు మామటకు దివ్యవృక్షము నొసంగిన చాలుననియే భారతీయులు కోరిరి. ఆంగ్లయులు దివ్యవృక్షము నిర్మూలెదు. ఉరిగిన పురుషులకు ఉపశుశ్రావణి బాధ మరింత ద్రుల పగులబట్టుచేసిరి. హిందువులను మహమ్మదీయుల నైకి యుద్ధమునకు పంపి మహమ్మదీయుల స్వాతంత్ర్యమును పోగొట్టి వారి దేశమున కాంగ్లయులు పరిపాలకులైరి. యాకారంభమున నాయుద్ధము స్వాతంత్ర్యము కొరకే ప్రారంభింపబడెనని ఆంగ్లయులు తెలిసిరి. హిందువులకు వారు చేసిన వాద్యములను నేటివరకును నెంపేర్చునేరదు. హిందూదేశీయులగు బానిసలు పరాధులదేశము నుద్దించి తాము బ్రిటిషువారికి బానిసలైరి. ఆంగ్లయులకొరకు భారతీయులు తమ మతమునుగూడ గోల్పోయి పోడ్పడిరిగాని అందువలన నెట్టి లాభమును కలుగలేదు. భారతీయులు స్వాతంత్ర్యము న్యాయమని ఆక్రొండుట వృథమయ్యెను. అపుడు భారతీయులు తాము కేవల మసహాయనీతియందుండిమనియు తమ ప్రాణవిత్తముల కెట్టిరక్షణయును లేదనియు తాగుగా గ్రహించిరి. అట్లు గ్రహించి అసహాయోద్యమము నవలంబించిరి. కాంగ్రెసు వారు విధానమును విస్తరింపజేయ ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధ విధానమును ప్రారంభించిరి. దేశీయులందరూ నేకీభవించిన తమ ప్రభుత్వమొక్క నిమగ్నమైన సాగదని వారు గ్రహించిరి.

అసహాయోద్యమము తమ ప్రభుత్వవర్గమును స్పృశింపజేయగలదని వారు కనిపెట్టిరి. అంతట కాంగ్రెసుసభ్యులను అరెస్టుచేసి శిక్షింప సారంభించిరి. లాలా లజపతిరాయి, చిత్తిరంజనదాసు, మోతీలాలు నెహ్రూ, మాలావా అబ్దులకలం అజమగార్ల మున్నగువారులను అరెస్టుచేసిరి. తేదీభక్తులు

దగ్గరగూడ గాంధీమహాత్మునకుగూడ శిక్ష తప్పినదిగాదు. ఈ నిర్బంధవిధానము ప్రజలను అడగద్రొక్కననియే ప్రభుత్వము వారుపించిరా? అట్లెన్నటికిని జరుగదు అట్లు జరుగలేదు. ప్రజలించువలన పూర్తిగా ప్రభుత్వమువై విముఖులైరి. ఉద్యమము జనసామాన్యమునందు గూడ తాగుగా నాటుకొనినది. ప్రతిఘటించునను ఎంతో యొకరు సోదరుడో పుత్రుడో భర్త యోజనకు డోకారాగృహమునకు పంపబడుట చే ప్రతిఘటించునకును బాగుగా నాటుకొనినది. స్త్రీలుగూడ ఘావానకదరి దేశసేవకు సంసిద్ధులైరి. ప్రస్తుతప్రభుత్వము తప్పుక మారవలెనని ప్రజలు పూర్తిగా గ్రహించిరి. లాలాజపతిరాయి, మోతీలాలు, మహమ్మదాలీగార్లను కారాగృహమునకు పంపినప్రభుత్వమును వివేకముగల ప్రభుత్వమనజెల్లునా?

స్వార్థత్యాగము

ఈ ప్రభుత్వమువారు లంబించిన నిర్బంధవిధానమువలన భూప్రజలలో త్యాగభావ మతిశయించినది. ఎట్టిత్యాగమునకే ననుదేశీయులెప్పుడు సంసిద్ధులుగానున్నార. సర్వేశ్వరుని గ్రహముననే యిట్టిత్యాగభావ ముదయించినదని నేను నమ్ముచున్నాను. భారతీయుల నీరీతిగా పరాధవించి వారు బాధ్యతను గుర్తించునట్లు చేయదగు నని దేశదేశపుడు తలంచెను. భారతీయులను దేశభక్తులను చేయవలెనని సర్వేశ్వరుడు సంకల్పించెను. 30 కోట్లమంది అధికసంఖ్యకులగు భారతీయుల అల్పసంఖ్యకులగు విదేశీయులకు బానిసలయి యుండుట చాల అపమానకరమని భారతీయులకు బోధించుటకే యీత్యాగ భుజియించెను. స్వరాజ్య సంపాదనా సంకల్పమును దృఢమొనరింప నిశ్చయించెను. స్వరాజ్య లక్ష్య యాచించింకిమామన లభించునదిగాదు. ఆంగ్లేయులకుగల కష్టసహిష్ణుతను మనముగూడ సభ్యసంపదలెను. మనము వారి యొద్ద నుండి ముఖ్యముగా దేశభక్తి నభ్యసించవలెను. ఆంగ్లేయులు తమ దేశముకొరకు ప్రాణముల నర్పించుట కెన్నడును వెనుదీయరు. జర్మనీయుద్ధములో విశ్వవిద్యాలయములలో చదువుచున్న ఆంగ్ల విద్యార్థులు వేలకొలదిగ రింగ్ మునకేగి ప్రాణముల నర్పించిరి. అటులే పరాసు యువకులుగూడ ప్రాణములనిచ్చిరి. భారతీయులకుగల మార్మత్యాగభావమును ఆంగ్లేయులెప్పుడు పరీక్షించుచున్నాడు. మార్మత్యాగభావము ప్రేమించుటలో భారతీయులు ఆంగ్లేయులకు తీసిపోరని మనము ప్రభుత్వపరచుచున్నది. హిందువులు మహమ్మదీయులతోను మహమ్మదీయులు సిక్కులతోను కలపించుచున్నచో స్వరాజ్యము లభింపదు. స్వరాజ్యమునకే మత్య మత్యవసరము. మన కందరమను జనని భారతీమాత జనకు సర్వేశ్వరుడు. అట్టివో సోదరులయగు మన కంఠికిలనాము లుండగూడదు. ఎకరియట్లుకువారు అత్యాభివృద్ధికి ప్రయత్నింపనరకాకముకలదు. 30 కోట్లమందిలో కొక్కరికి విపత్తు కలిగినను ఆ విపత్తు తమకే కలిగినట్లు మనలో నెలవాడును భావించునట్లు కనుక నైకమత్యము కలుగవలెను. గాంధీమహాత్ముని? కార్యాచారానికి విధింపబడినందులకు చింతనొందనిపుత్రకులుగాని భక్తులుగాని భారతీమాత శంతితో నొకరైనకలరా?

మహాత్మునికి శిక్ష వేయబడిన పిమ్మట దేశీయులకు చాల నిరుత్సాహము కలిగినట్లు కనబడుచుండుటచే వారు చాలచింతగా నున్నది. నాచ్చుదకమున నొకడు జలెముతో పాడిచినను గూడ నాకింతటి చింత కలుగదు. మనదేశమున కనభివృద్ధి సార్వభౌమ దనందగిన గాంధీమహాత్మునకు శిక్షవిధింపబడినను గూడ దేశీయులకు కార్యకారకత్వము కలుగనివో నారందరును కలసి తగిన ఏర్పాటుతో అధికాభ్యాసముతో పనిచేయ బూనకున్నచో నంతకంటె అపమానకరము వేరేదయినను లేదు. తేదీమునందంతటను మహాత్ముడత్యధుర భావకర్తనమును లిగించెను. మనమా పూజనీయుని గౌరవించింపవలెను. ఆరాధింపవలెను. అతికాకంభించినకార్యమును ద్వీరుదేశ్యతో త్యాసముతో కొనసాగింపవలెను. అట్లు చేసిచో భరతఖండమున బానిసత్వమిక నుండ నీలలేదు. ఆంగ్లేయులు మనపట్ల న్యాయబుద్ధితో మెలంగితో వారి పరిపాలనమే సాగుచుండును. భారతీయుల గౌరవము భారతీయుల అధిగమననే యుండును. తమ మాక్కులను భారతీయులే కాపాడుకొందురు. భరతఖండమును భారతీయులే పరిపాలించుట నిశ్చయము తమ ప్రతినిధులను భారతీయులే నియోజించెదరు. పరిపాలకులు ప్రజల కనుచరు లగుదురు. గాని యజమానులు కాబాలరు. ప్రతిగాయమునను కాంగ్రెసు సంఘముల చేష్టపడవలెను. అన్ని పక్షములవారును కాంగ్రెసు సంఘమున జేరి స్వాతంత్ర్య గీతమును గానముచేసినచో అసతీకాలముననే స్వరాజ్యము లభింపగలదు. ఎల్లవారును ఖడ్గధను భరింపవలెను. మద్యపానమును వదులవలెను. జాతీయకంఠానుతీ న్యాయస్థానముల నేర్పడవలెను. అని మాలవ్యాగారు రాత్రి 10 గంటలకు మొదలు 1-30 వరకు 35 గంటలపేపు పిర్ల గంభీరోపన్యాసము నొసంగి సభ్యులు నిశ్చయై కాగ్రచిత్తులై అలలించిరి.

గూడలూరు చెఱసాల

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారు
బంధుమిత్రులు సందర్శించుట

(స్వరాజ్య)

గూడలూరు చెఱసాలలోనున్న డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారి సంతకములకు నాయుడుగారి భార్య శ్రీమతి రుక్మిణమ్మగారును, ఇ. వి. రామస్వామినాయకరు (ఈశోరు) రామచంద్రనాయుడు (సేలము) గారును గూడలూరు చెఱసాలకు యానెల 3 వ తేదీన వెళ్లిరి. అచట 4 వ తేదీనాయం కాలము గొప్పసభ జరిగినది. ఆసభకు 3000 మంది వచ్చిరి. ఆసభలో శ్రీమతి రుక్మిణమ్మగారు మున్నగు వారు 3 గంటల సేపు ఉపవ్యసించిరి. మహాత్ముని ప్రశంసించిరి. నిత్యాభిధానమును కొనసాగించవలెనని హెచ్చరించిరి. విదేశకమ్రదహనము జరిగినది.

తాజకీయశిక్షితులు

తాజమండ్రి జయలనండి 12 గురుకుల విద్యుతనాథుని కుటుంబము 14 గురుకుల గూడలూరుచెఱసాలకు వచ్చుచున్నారని తెలిసి పాఠకుల వారికి స్వాగతమియ్యు లైలుస్తేమనకు వెళ్లిరి. అచట మధ్యాహ్నము 2 గంటలకే ముగిసింది మధుర జయలనండి వచ్చిరి. వారికిగూడ పాఠకుల స్వాగత మిచ్చిరి. లైలుస్తేమనండి వారిని తిన్నగా జయలనకు తీసికొనిపోయిరి. వారి రెన్నికన్నముల నకుభవించుచున్న అధికారానాము తోనే యున్నాడు.

గూడలూరు చెఱసాలలో సాకర్వములు
సరి లేకుండుట

నూపర్నంటు భారతీయుడే యైనను సానుభూతి లేని వాడు. నిబంధనలను చాల కఠినముగా ననుసరించును. వేలూరు, రాజమండ్రి మున్నగు చెఱసాలలలో నూపర్నంటులు పాశ్చాత్యులేయైనను రాజీయశిక్షితులకు పాలు, మజ్జిగ, నూనె, నెయ్యి మున్నగువాని నిచ్చుచుండెడివారుగాని గూడలూరులో వీనిని భాత్యగా నిచ్చుట లేదు. అందువలన శిక్షితులు గ్రహణీ మున్నగు వ్యాధులవలన చాల కష్టపడుచున్నార. నెల్లూరులో శిక్షితులకు బడి గూడలూరు జయలనకు పంపబడిన శ్రీహరి కందాడే శ్రీనివాసక బి. ఏ. ఎల్. టి. గారు 60 పాఠకులు తగ్గిపోయిరి. వైద్యశాలలో చాల శ్రమపడుచున్నారని తెలియుచున్నది. మజ్జిగ నిచ్చిన కలరా వచ్చునని డాక్టరు తెలిపెనట. అందువలన నూపర్నంటు కొండ కొమ్మెక్కియున్నాడు. దానివలన గూడలూరు పాఠకుల గూడ చాల అసంతృప్తి కలిగియున్నది.

చిదంబరములో సతీరత్నముల ప్రచారము

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారి భార్య శ్రీమతి రుక్మిణమ్మగారును, జిరామచంద్రనాయుడుగారును గూడలూరునుండి చిదంబరముకువచ్చి ఎన్. దండపాటిపిళ్లగారింట దిగిరి. పిళ్లగారిభార్య కమలాంబుగారు వారికాతిభవ్యమిచ్చిరి. 5 వ తేదీన చిదంబరములో సభ జరిగినది. శ్రీమతి రుక్మిణమ్మ శ్రీమతి కమలాంబుగారును రామచంద్రనాయుడుగారును నిత్యాభిధానమునుగూర్చి ముచ్చటించిరి. చాలమంది పథలో రాము ధరించిన విశేషట్టలను మౌన వహించు సమర్థించిరి. వస్త్రదహనము జరిగినది.

* * * * *

సహాయనిరాకరణము
ఇతరదేశములకు వ్యాపించుట

(సర్వేంటుపత్రిక)

సహాయనిరాకరణము భారతదేశమునుండి ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమంతట ఇతర భాగములకు వ్యాపించుచున్నది. స్కాట్లాండు దేశమునది గ్లాస్కోపట్టణము “క్లౌడ్సు” పత్రికలో ప్రకటింపబడిన ఒక వ్యాసమును మా స్కాట్లాండు - మిత్రిలోకము మాకు జరిగిరి. కాని మే మిచ్చుట పొందుపరచుచున్నాము.

“కెన్య మిక్స్టరు పాత్రికేయము మన కెట్టి అస్వాహములను, ఆ పాత్రములను, ఆ పదాలను కలిగించెనో స్కాట్లాండు దేశీయుల మనకు మేము ఇప్పుడే గ్రహించుచున్నాము. 215 ఏండ్లుగ ఆ పాత్రికేయము ఇట్లు జేయుచున్నది. మనము ఇంక ఎన్నడు ఈ పాథుల ననుభవించవలెనో ఉపయోగకరమగు కాలమున, భవమున, జ్ఞానమున అచ్చట ఏల వ్యవహారము జేయవలెనో ఉత్తమ కరుణలను అధములుగానెంచి ఏల ఖండించవలెనో ఊరెన్న మెక్స్కోని మోణభాధను జూచి ఆనందించవార, “బ్రాతు అండ్ మీన్స్” వారి క్రూర్యమునకు ప్రోత్సాహమిచ్చినవారు, అమృతనరన్ను దేశాధ్యయన సత్కరించినవారు, జగ్గూలు, గాంధీగారిల శిక్షితులం గీకరించినవారు-వీరితోకూడ కలసి మెలసి పనిచేయుట ఉత్తమము ఖండించుటగాదా? మనమేమిజేసిన వారివ్యాధయములక గవు. ఇట్టి పరిస్థితులలో మనము వెట్టుమిగుట్టు అధికారమునకు లోబడిన పక్షమున, స్వాగతమునకు మనకు: దే హక్కును గోల్పొచ్చుము”

గ్లాస్కో, డెడ్డినుండి ఇచ్చట కలకత్తాకు వచ్చియున్న జనపదార రాజు లీవ్యాసమును గమనించవలెనని మేము కోరుచున్నాము.

జైనోవా సమావేశము

ఆంగ్లపరాను సంబంధములు

లాయడు బార్ని గారి ప్రకటన

లండను మే 8:—జైనోవా సమావేశమునకు లాయడు బార్ని గారు బాల్గోగారిలో పరాను - ఆంగ్లమైత్రి ముగిసిన దని తెలిపినను కదంతయుం జేమాత్రమును సత్యములేదని ప్రకటింపబడినది. పరానువారు తమ పట్టును విడుదలపోయినయెడల వచ్చునపాయములను గురించి మాత్రము లాయడు బార్ని గారు నూచించి యుండవచ్చును. మిత్రమండలి మైత్రి యంతమొందెననిగాని సమావేశము ముగిసినని గాని లాయడు బార్ని గారు నుడువకపోవుటయే గాక ఇట్టినితీ యెన్నటికిని రాకుండుగాక యని లాయడు బార్ని గారు వెలుపుచుండిరి.

దుర్మార్గులకల్పన

జైనోవా, మే 9:—బ్రిటిషు పార్లమెంటునందు ప్రక్షుల సమయమున జైనోవా సమావేశము ప్రాధాన్యము వహించెను. ఆ సమయమున చాంబర్లెనుగా రిట్లు వెలిపిరి:—“ట్రైముప్పక యందు జాల్గో లాయడు బార్ని గార్ల ప్రసంగమును గురించి ప్రకటింపబడిన విషయములు లాయడు బార్ని గారికి వెలుపబడినది. ఈవార్త దుర్మార్గుల దుష్కల్పనయని ప్రకటింపవలసినదని లాయడు బార్ని గారు వాడు తెలిపిరి. అంతర్జాతీయ మహాసభ స్థలను చర్చించు సందర్భమున నొక ముచ్చటిక ఆంగ్లపత్రిక ఇట్టి అసత్యములను ఎట్టి యుద్దేశములతో ప్రచురింప గడంగనో తెలియుటలేదు. ట్రైముప్పక సంతాపకుడు జైనోవాయందు పరానువారి బసతుం దుండెను. అందుకే గ్రేటుబ్రిటను వ్యవహారములను మురించి అధికారముతో ప్రసంగింపగలవారితో వీరి కెక్కువ పరిచయము లేదు.

ఈపెద్దమనిషిని, పత్రికను విచారించి చివాట్లు పెట్టుటకు గాను పార్లమెంటు వారి యెదుటకు దెచ్చెదరా యని ధారను గారు (కార్యక సభ్యుడు) అడిగెను. చాంబర్లెను గారు ప్రత్యుత్తరమియ్య లేదు. అంతట “ఎందుకట్లు జేయరాదు? ఇంత కంటే తక్కువ తప్పులకే కార్యకప్రచారములు జెయ్యలే నుండిరి” అని కార్యక సభ్యులరచిరి.

తరువాత చాంబర్లెను గారిట్లు నడిపిరి:—ఆంగ్లపరాను సంబంధముల కపాయము గలిగించు విషయము లెవ్వియు జైనోవా యందు వర్తించుటలేదు వర్తించు సందర్భములలో పెట్టువిషయమున బ్రిటిషువారి విధాన మెంతమాత్రమును మారలేదు.

ట్రైముప్పకయొక్కయే ఇట్టి అసత్యముల గల్పించెనని యేల నుడువవలెనని, కమాండరు కెన్సెడ్ గారు రడిగిరి. ఇతర పత్రికలుగూడ ఇట్టి అసత్యములు ప్రచురించిన విషయము దనుకు తెలియదని చాంబర్లెనుగారు తెలిపిరి. హావాను ఏజెన్సీవారు దీనిని ప్రకటింపలేదా యని లార్డు కామర్ట్ సిసిలుగారు నడువగా రిట్లు ప్రయోగించినయెడల వావార్త యసత్యమున విషయమునుగూడ ప్రచురించెదరని నమ్మికనని చాంబర్లెనుగారు తెలిపిరి.

ఆంగ్లపరాను మైత్రిని ఎవ్వరయినా జెడగొట్టాలనని బాల్గోగారు జైనోవా సమావేశమున నడిపిరి. జైనోవాసమావేశమున సంఘటనము: లి గెనరీయు తాత్కాలికముగ మిత్రమండలి నవలద్రోయవలెననియు “వెటిటుపరిసీయను” నందు మిల్లెటు గారు వ్రాయుచున్నారు.

బర్మెను హెడ్డు ప్రభువు

బర్మెను హెడ్డుప్రభువును ఒక వార్తాపత్రికా ప్రతినిధి దర్శించి ప్రశ్నింపగా పరానువారి మైత్రిని వీడవలెనని తాను లాయడు బార్ని గారిని ప్రేరేపించినవార్త యసత్యమును హాస్యాస్పదమును అని వారు నడిపిరి.

స్టీడుగారు తనవార్తలను బలపరుచుట

లండను, మే 8:—లాయడు బార్నిగారు తన కంభావణముగురించి వెలుపబడిన విషయములను అసత్యము లనచు వెలిపిన విషయములపై ట్రైముప్పకాసంపాదకు డను విక్టర్ హోము స్టీడు గారిట్లు వెలుపుచున్నారు. లాయడుబార్ని జాల్గోగార్ల సంభాషణను గురించి నేను గతదినము వెలిపిన విషయములు యధార్థములని వెలుపుటకు నేను వెనుదీయ. సమావేశము సందర్భమున వీరు అధికారహోదాతోడను అసధికారహోదాతోడను ఇట్టి ప్రసంగము లెన్నియో పర్యాయములు గావించిరి. ఏమియెట్లున్నన, పరానువారు బ్రిటిషు బెల్లియమున్నే హితములలో జెల్లియమున్నే హితమునే కోరుకొనిరిగాన బ్రిటిషువారు మిత్రమండలి ఎంటెంటి రద్దుజేయ జూచినయెడల నాకర్పర్యము నందబనిలేదని వారు నడిపిన మాట సత్యము.

ఇంకొక రూఢీవార్త

లండను మే 9:—లాయడు బార్ని బాల్గో గార్ల ప్రసంగమును గురించి లార్డు మైత్రినుగారు వెలుపు విషయములను బట్టి ట్రైముప్పక రూఢీవార్తను బడు చుండెను బాల్గో లాయడు బార్ని గార్లకు జరిగిన సంభాషణయందు ఆంగ్ల పరాను విడిపోవలసిన కాలము. వచ్చినట్లు లాయడు బార్ని గారు నడిపినమాట నిజమని బాల్గోగారు వెలిపిట్లుచున వెలుపుచున్నాడు.

పరానువారి నిశ్చయము

పారిసు, మే 9:—సమావేశ ప్రవర్తనపరిస్థితులనుగురించి పరాను అధికారుల యుద్దేశము లెట్లుండనో జాగరూకతతో పరిశీలించబడినది. మిత్రమండలి మెమోరాండమును రవ్యను లంగీకరించినను సోవియట్టులు తమతూచిల నన్నీటిని అతులులో పెట్టుటకు మనఃపూర్వముగ ప్రయత్నించుచున్నట్లును, సోవియట్టు ప్రభుత్వము నిజముగ రష్యాయందరదరి యాశ్చర్యములను తెలియుచు చున్నట్లును పరానువారికి నన్నకము గలుగువరకు సోవియట్టు ప్రభుత్వమువారి నంగీకరింపదు. రవ్యనులు గొప్ప ఋణమును సంపాదించుటకు జైనోవా సమావేశమునకు వచ్చిని పరానువారెంచుచున్నారు. ఇదిపరానువారినిచ్చుచులేదు.

సోవియట్టుల ప్రత్యుత్తరము సంతృప్తికరముగ నున్నయెడల పరానువారుగూడ మిత్రమండలితోడనే యుండరని లాయడుబార్ని గారు పత్రికాప్రతినిధులతో నడిపిరి.

బోల్షివిక్కు ప్రయత్నములు

స్టీడు గారిట్లు వెలుపుచుండిరి:—మిత్రమండలి మెమోరాండము నంగీకరించునటుల రవ్యను ప్రతినిధులను ప్రోత్సహించవలెనని డాక్టరు వర్త, రథెనోగార్లను లాయడు బార్ని గారు కోరిరి. మెమోరాండముపై సంతక మొనర్చిన ప్రతినిధులతో చర్చించుటకు గాను రవ్యను కై తి ని ధు లు సంతృప్తికరముగ నుండు ప్రత్యుత్తరము నొకదానిని దయారజేయుచున్నారు. ప్రత్యేకవ్యక్తుల సాత్తులనిషయము ప్రభుత్వమున కాపి యంచవలెననియు, లేకపోయినయెడల వివిధదేశములవా రీవిషయమున ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ నొవంబడికల నేర్పరుచుట గాని, లేక ఈవిషయమై విచారించుట కొక ప్రత్యేకసంఘమును నియమించుటగాని యొనర్పవలెనని రవ్యను ప్రతినిధు లందు నూచింతురు

సమీపప్రాచ్యము

ఇటలీ తురుష్కు యోడంబడిక

పార్లమెంటునందు ప్రక్షులు

లండను మే 8:—కామర్ట్ సభయందు సక సామ్యు యేల హోదాగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు చాంబర్లెను గారిట్లు నడిపిరి:—ఇటలీ తురుష్కుయోడంబడిక ఇంకను ప్రభుత్వము వారికి జేరలేదు. ఇటాలియనుప్రభుత్వమువారి యనుమతి లేకదే దానిని ప్రకటింప వలెనేదు

మిత్రమండలి ప్రభుత్వములవారు తురుష్కులనుండి వ్యాపారవాత్కులను జూండి బ్రిటిషువారికర్కమునక భంగకరముగ తురుష్కులతోనొడంబడిం గావించుకొనుచుండిగాన త్వరలో గ్రీకులచే ఆసియామైనతను భాగిజేయింది గ్రీకుతురుష్కు సుధి ప్రయత్నములను కీర్ణముగ ముగింపవలెనని సక జె. డి. రీసు గారు నలవనిచ్చిరి.

చాంబర్లెనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఇటలీ తురుష్కుయోడంబడిక కాన్స్టాంటినోపిలు ప్రభుత్వమువారిలో మాత్రమే యెనరు కొనజెడ ననియు ఈయోడంబడిక గావించు కొనుటచే మిత్రమండలివారు కలసి నిష్పక్షపాతముగ సమీపప్రాచ్యసమస్యను పరిష్కరించుటకు అభ్యంతరము లుండవనియు నడిపిరి.

కమాండరు కెన్సెడ్ గారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఇటలీతురుష్కుయోడంబడికవలన బ్రిటిషు వ్యాపారమున కెక్కుడు వ్యయము గలుగజాలవనియు కాని ఓడంబడిక జేరవరకువారి ప్రక్షుకు సమాధాన మియజాలననియు చాంబర్లెనుగారు తెలిపిరి.

అనటోలియానందు వ్యాపార సమస్యాయములు

స్కాటిసు మే 8:—ఇటీవల అనటోలియానందుగల నదులు రహదారుల కుపయోగపడునామును విషయమును గురించి నైటింగ్లికు పరిశోధకసంఘమువా టీవల పరిశీలించి. ఈనదుల యందు విద్యుచ్ఛక్తిని దయారజేయు యంత్రకాల, నిర్మించుటకుగా నొక బెల్లియను ఎక్కి శ్రమకంపెనీవారు ఆంగ్లా ప్రభుత్వమువారికి ఆనుమతికొరకు ది-భాస్తులనంపిరి. ఆంగ్లా ప్రభుత్వము వారివిషయము ఆలోచించుచున్నార. ఇటీవల ఆసియామైనను ను నా కాలయపట్టణములనుండి దేశము మధ్యయందు గల పట్టణములకు నిర్మింపబడిన రోడ్లయొ మోటారుబండ్లు ధారాళముగ పోవుటకు వీలగునట్లేర్పరచబడి నని నైటింగ్లికు విషయవారు వెలుపుచున్నారు.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ మే 10-న తేది

బుధవారము

మితవాదము

జొంబాయి మితవాద సమావేశానంతరము, కా॥ శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు మితవాదమును గూర్చి కొంతవడి ముచ్చటించిరి. మితవాద మొకలక్ష్య మెన్నటికిని గాజాలదు. దాని కొక సూత్రము గానరాదు. మితమునకు ప్రమాణ మెయ్యది? మితవాదము అతివాదము, ఎప్పుడును మారుచుండును. స్వరాజ్యము నాసిం చుట యే కొంతకాలముక్రిందట అతివాదము. అది ఇప్పుడు మితవాద మగుచున్నది. సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధిని అతివాదముగ పరిగణించుచున్నారు. కొంతకాలమున కది మితవాద మగును. భారతీయులున్నతోద్యోగముల గోరుట గూడ మొదటిదినములలో అతివాదముగ నెంచబడెను. అందుచే, మితవాదమునకు నిర్ణీతమగు లక్ష్యముగాని, కార్యక్రమముగాని యుండుటకు వీలులేదు. ఎప్పుటి కెయ్యది తీవ్రముగ గనుపించిన, అందుకు కొంత నెనుకనుండుటయే, మితవాద మగుచున్నది. సాంఘికవిషయములందు, రాజకీయవిషయములందు, భాషావిషయములందు, కొంత నెనుకాడుటయే మితవాదముగ గనబట్టుచున్నది. మితవాదము నాధారముగ గైకొని, ఒకపక్షము నేర్పరచుటకు వీలులేదు. పక్షమునకు, ఒక నిర్ణీతమగు సూత్రమును కార్యక్రమమును ఉండవలయును. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారయినను, మితవాదమున కొక సూత్రము గలదని తిన్నగ నిరూపింపజాలకబోయిరి. మితమును, రాజీయును, తమ పక్షమున కాధారములని శాస్త్రిగారు దెలుపుచున్నారు. రాజీకి, రెండు పోరాడుపక్షములుండవలయును. ఉభయపక్షములకును భిన్నాశయములుండవలయును. అప్పుడు రాజీకి వీలుండును. శాస్త్రిగారియూహప్రకారము, మితవాదపక్షము, రెండుపక్షములకును రాజీ జేయుటకు ఏర్పరుపబడెనా? జాతీయవాదులకును ప్రభుత్వమునకును, రాజీ చేయుటకు మితవాదపక్షము ప్రయత్నించునా? అట్టి ప్రయత్న మేమియు గాన్పించదు. అధికారపక్షమునకుమాత్రమే మితవాదపక్షము సహాయము జేయును ప్రోత్సహము గలిగించుచున్నది. జాతీయవాదపక్షము లేకున్న శాస్త్రిగారి సిద్ధాంతము ప్రకారము మితవాదపక్ష ముండజాలదు. అధికారపక్షము లేకున్నను మితవాదపక్ష ముండజాలదు. రెండుపక్షములును ఉండుటచేతనే, మితవాదపక్షపు టనికి వీలు గలుగుచున్నది. ఈ పక్షమునకు ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వముగాని, ప్రత్యేకసూత్రములుగాని అంటియుండుటకు వీలులేదు.

రాజీ, యొకలక్ష్యముగాదు. ఒకధర్మముగాదు. ఒకసూత్రముగాదు. దాని నాధారము జేసికొని, పక్షమును నిర్మించుట, గాలిలో మేడ గట్టుటవలె నుండును. సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధియూ, చిరకాలాగత స్వరాజ్యసిద్ధియూ, అనుప్రశ్న నాధారము జేసికొని పక్షము లేర్పడవచ్చును. ఆహింసయూ, భార్యవ్యూహాసాధన మను ప్రశ్న నాధారము జేసికొనవచ్చును. స్వయంసహాయమూ, పరాక్రమమూ అను ప్రశ్న ననుసరించి పక్షము లుద్భవింపవచ్చును. అంతియగాని, మితనూ అమితనూ, రాజీనూ రాజీ లే

కుండుటయూ, అను ప్రశ్న ననుసరించి నిజమగు పక్షము లేర్పడవచ్చు. ఒక్కొక్కసారి రాజీ యవసరము గావచ్చును. ఒక్కొక్కసారి రాజీతో నిమిత్తము లేకుండబోవచ్చును. రాజీ యనునది, వ్యవహారపరిష్కారసౌకర్యమున కేర్పడినది. అంతియగాని, వ్యవహారమున కది ముఖ్యమగునది గాదు. ఏసంఘమయినను, ధర్మముపై నాధారపడి యుండును గాని రాజీపై నాధారపడియుండదు. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు రాజీ మేకధర్మముగ దెలుపుట, విచిత్రము. ధర్మముకొరకు ప్రాకులాడుచు రాజీని తిరస్కరించెడి నిరాకరణ పక్షమువారును; వారినాయకుడగు గాంధీమహాత్ముడునుగూడ రాజీ కంగీకరింపవలసినవచ్చెనని, శాస్త్రిగారభిప్రాయము, తమవాదమున కీసంగతిని ఆధారముగ గైకొనిరి. గాంధీమహాత్ముని సిద్ధాంతము, శాస్త్రిగారికి గోచరింపలేదు. మహాత్ముడు రాజీ పనికిరాదని యనడు. ఇతరుల యభిప్రాయములను గౌరవింపగూడదని యనువాడుకాడు. ధర్మమునకును, ఉద్యమసూత్రమునకు విరోధము గలుగనంతవరకు, మహాత్ముడు రాజీ కొడబడును. ఐకమత్యముకొరకు, ఇతరులను సమాధానపరుచుకొనుటకు ఎంతవరకయినను తొంగిపోవును. కాంగ్రెసు తీర్మానములందు అట్టి రాజీస్వభావము కనుపించును. మహాత్మునికి, లక్ష్యమునకును తత్పిద్ధికిని గలభేదము తెలియును. ఎయ్యది అవసరకర్తవ్యమో, ఎయ్యది అనంతరకర్తవ్యమో, మహాత్మునికి తెలియును. ఆకారణముచేతనే, స్వరాజ్యమునకు విశాలార్థము గలదని మహాత్మునికి తెలిసినను, పార్లమెంటరీ స్వరాజ్యమును ముందుగ సంపాదించుటకే ఆయన పూనుచున్నాడు. కార్యముల సాధ్యాసాధ్యతలబట్టియు, పరిస్థితులలో గలిగెడి మార్పులబట్టియు, మహాత్ముడు కార్యక్రమము నప్పుడప్పుడు మార్పుచుండెను.

కాని, మహాత్ముడు చేసెడి మార్పు లెప్పుడు ధర్మమునకు గాని, నిరాకరణోద్యమసూత్రమునకు గాని విరుద్ధముగ నుండుటలేదు. మహాత్మునికి ధర్మము లక్ష్యము. ధర్మహాని గలుగనంతవరకు, రాజీకొడబడుటకుగాని, తాత్కాలికావసరములను గుర్తించుటకుగాని, మహాత్ముని కభ్యంతరములేదు. శాస్త్రిగారు గాక రాజీనే లక్ష్యముగ పెట్టుకొనుచున్నారు. ధర్మమునకు హానికలిగినను, అధర్మముతో నెటులయినను సరిపెట్టుకొనుటకును, రాజీకొడబడుటకును మహాత్ముడుంగీకరింపడు. విమర్శకు లనేకులు, మహాత్ముడు సూక్ష్మరాజకీయవేత్త యని ప్రశంసించుచుండిరి. దేశకాలపరిస్థితులను గుర్తెరిగి, తదనుగుణముగ దేశమును సమర్థులతో మహాత్ముని మించిన నాయకులు లేరను నభిప్రాయము వ్యాపించియున్నది. ప్రభుత్వము వారు తమ పద్ధతులను మానుకొనుటకు, మహాత్ముడనేకపర్యాయములవకాశ మిచ్చెను. సమాధానమునకు వచ్చుటకు వీలుచూపించెను. అన్నిపక్షముల వారును కలసి పని చేయుట కనుకూలకార్యక్రమము నేర్పరచెను. మహాత్ముడు సమయానుకూలమగు చర్యకు గడంగకపోలేదు. కాని, హింసతోడను, అధర్మముతోడను, అసత్యముతోడను రాజీ జేసికొనుటకు, మహాత్ముడున్నటికిని అంగీకరింపడు. మహాత్ముని మతమునకు రాజీ ఆధారభూతముగాదు. ఏమతమునకును రాజీ ఆధారభూతముగ నుండజాలదు. కేవలమితత్వము ఆధారముగ నుండజాలదు. సత్యమునకు మితము గలదా? అహింసకు మితము గలదా? ధర్మమునకు మితము గలదా? ప్రేమకు మితము గలదా? సౌభ్రాతృత్వమునకు మితము గలదా? ఇందువిషయమై ఎంతత్వరితముగ నభిప్రది జెందిన నంత లాభముగాదా? వీని విషయమై మితత్వ మొకలక్ష్యము గాజాలదు.

తమ సోదరులు ఇరువదివేలమంది కారాగృహములోనికి వెడలినప్పటికీ, నిరాకరణావలంబులు తమ వ్యవహారములను కట్టిపెట్టరని శాస్త్రిగారు దెలుపుట సత్యవిరుద్ధము.

నిరాకరణావలంబులు తమ వ్యవహారములను కట్టిపెట్టుటకు మారుగ, వానిని ఎక్కుడు ఉత్సాహముతో నిర్వహించుచున్నారు. ప్రచారకు లనేకులు, కారాగృహములలో నుండుటచే, వారి స్థానమున బనిచేయువారు తరుగుగనున్నను, ప్రజలు కార్యదీక్షను విడువలేదు. నిర్మాణకార్యక్రమమును ముగించుటకు వారు తమ శక్తిని వినియోగించుచున్నారు. సభలను నిషేధించుటచేతను, ప్రచారకులను నిర్బంధించుటచేతను, తుదకు స్త్రీలను సయితము కారాగృహములకు గొంపోవుటచేతను, వారి సంచలనము బహిరంగముగ ప్రదర్శితమౌ గాకున్నను, కద్దరు వ్యాపనముకొరకు దేశ మెక్కుడు శ్రద్ధవహించుచున్నదనుట నిర్వివాదాంశము. శ్రీనివాసశాస్త్రి గారు ఇతరదేశములకు వెడలి ప్రచారము గావింపకముందు, దేశపరిస్థితులను బాగుగ గ్రహించుట భావ్యము. ప్రజల మనోభావములను ఎక్కుడు జాగరూకతతో గనిపెట్టుట యవసరము. కాంగ్రెసు ఉద్యమమునకు బలము లేదనియు, వ్యాప్తి లేదనియు, వీరు ఇతరదేశములలో జెప్పి, నిజస్థితిని మరుగుపరుపవచ్చును. కాని, నిజమిదివరకే దానియంతట యది వెల్లడియగుచున్నది. స్వరాజ్యోద్యమము సఫలమగుకొలదిని, దాని యుత్కృష్టతను ప్రపంచము కొనియాడక తీరదు.

నిర్బంధములయెడ నిముఖత్వము

జాతీయోద్యమప్రతిపక్షులకు గూడ నిర్బంధములు విముఖత్వము గలిగించుచున్నవి. స్త్రీల నిర్బంధమునుగూర్చి వ్రాయుచు, నిరాకరణోద్యమముతో నెంతమాత్రము సానుభూతి లేనివారికి గూడ స్త్రీల నిర్బంధములు వెగటు గలిగించుచున్నవనియు, ఇట్టిభావము ప్రబలకుండ నుండవలయుననిన, ప్రభుత్వమువారి రెక్కడు వివేకముతో బనిచేయవలయుననియు, డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్సు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. లా, ఆర్డరులను సంరక్షించుటకు, దేశమునందు ఎక్కుడు అశాంతిని ఆసాతుష్టిని గలిగింపగూడదని, లా, ఆర్డరులశాఖ కధిపతియగు కే. శ్రీనివాసయ్యంగారిని ఈపత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. ఇంతియగాక, మదరాసు రాజధాని యందంతటను వీరు పర్యటనము సలిపి నిజస్థితిని కనుగొనవలెనని కోరుచున్నది. ఈపత్రిక గావించెడి హెచ్చరిక ఎంతవరకు సఫలమగునో చూడవలయును. న్యూయిడియా పత్రికకు సయితము, ప్రస్తుతనిర్బంధములు మితగ నున్నవి. గాంధీటోపిని ధరించినందులకు గుంటూరు మండలాధికారి యగు వర్మనుగారు మువ్వరకు చెరి పదిరోజులశిక్షను విధించుట, ఘోర మని, న్యూయిడియా పత్రిక యభిప్రాయపడుచున్నది. వర్మనుగారు తమ ఉత్తరువునందు, గాంధీటోపిలు రాజద్రోహమునకు చిహ్నములని జైలిపెట్టుండిరి. టోపిలుందు సయితము రాజద్రోహము గనుగొనెడి నేర్పుకు న్యూయిడి పత్రిక సహింపజాలక ప్రభుత్వమువారి జిల్లామేజిస్ట్రిట్టుగారి నుచితరీతిన మందలించవలయునని గోరుచున్నది. ఈ పత్రిక గూడ, అధికారదుర్వినియోగమును నివారింపవలయునని, శ్రీనివాసయ్యంగారిని కోరుచున్నది. స్వరాజ్య పత్రికా వృత్తాంతము ప్రకారము గోదావరిజిల్లాలో తుని డిప్యూటీతహా సిల్దారుగారు, కొన్ని గ్రామములలో చేలిపనులపై

పన్ను పన్నులు చేయబడునని ప్రకటించిరట. ఇది అపూర్వ ప్రకటన మనుటకు సందియములేదు. రీడింగు ప్రభువు రాజీనామా నిచ్చిన, దేశమునకు చేకూరెడి దురవస్థ యింతింత యని చెప్పనలవి గాదని, డాక్టరు గవర్నమెంటు అసోసియేటుడు వెన్ను ప్రతినిధితో జెప్పిరట. శాసనసభ్యులు తమ యసమ్మతిని వెంటనే తెలిపి ఈ విషయము తొలగింపవలసినదని, డాక్టరు గవర్నమెంటు కోరుచున్నారు. ఆధికారులు మానినంతనే దేశానర్థము వాటిల్లునని విలపించెడి శాసనసభ్యులు, దేశమునం దీరిరిన న్యాయక్రమములకు భంగము కలుగుచుండ మారుమాటాడుచుంటు కేమి కారణమో తెలియదు. ఇందువలన నష్టమేమియు లేదు గాబోలు! లేక యీ విషయ మంత ముఖ్యము గా దేమో. రీడింగు ప్రభువుగారి కాలములోనే యిట్టి న్యాయభంగము జరుగుచున్నపుడు, వానినిరమనము వలన, దేశమున కెట్టి నష్టము వాటిల్లునో తెలియదు. సహకారపక్షమువారు నిర్బంధము తీవ్రత గూర్చి అప్పుడప్పుడు విముఖత్వము గనుబటుచున్నను, దానిని నివారించుటకు తగు ప్రయత్నముల సలుపుట లేదు. కేవలము అసమ్మతి తీర్మానములవలన లాభముండదు. స్వరాజ్యసిద్ధివలన గాని, స్వాతంత్ర్యము సురక్షితము గాజాలదు. ఇతర పనులతో కాలము గడుపక, స్వరాజ్యసంపాదనమునకే అన్ని పక్షముల వారును పూర్తితో బని చేయుట విధ్యుక్తధర్మమని వేరుగ దెలుప నవసరము లేదు.

నైస్యవ్యయము

నైస్యవ్యయాధిక్యమును బొంబాయి మితవాదసమావేశమువారు గూడ ఖండించిరి. సర్దిన్నావాచాగారీ తీర్మానముగూర్చి ముచ్చటించుచు, నైస్యవ్యయభారము దుస్సహ మగుచున్నదనియు, రాబడికి ఎంతమాత్ర మనుగుణముగ లేదనియు, పలికిరి. ఈ బరువు, దేశపువాణిజ్యమును, పరిశ్రమలను, హత మొనర్చుచున్న దనియు, భూమినిస్తున పాడుజేయుచున్నదనియు, వీరు నుడివిరి. బొంబాయి రాష్ట్రమున మంత్రులలో మొకరగు గౌ.గులాంహుస్సేనుగా రీతీర్మానమును ఆమోదించుచు, విపరీతనైస్యవ్యయమును తగ్గించుట యవసరమని పలికిరి. నైస్యవ్యయమును ప్రభుత్వసభ్యులు గూడ నిరసించుచున్నపుడు, తదితరులు దాని నేవగించుకొనుటయందు వింత ఏమిండును? ఇండియా ప్రభుత్వవ్యయమును ఏరీతిగ తగ్గించుటకు వీలుగలదో, విచారించుట కొకసంఘ మేర్పరుపబడును. ఆ సంఘమునకు ఇచ్చికే ప్రభువుగారిని అధ్యక్షులుగ నియమించిరి. వారు త్వరలో ఇంగ్లండునుండి ఈదేశమునకు రానైయున్నారు. ఇట్టి విచారణ సంఘములవలన విశేషలాభ ముండునని తోచదు. ప్రజల కాయవ్యయములపై పూర్ణాధికారము చిక్కనిది, దుబారాఖర్చు తగ్గనేరదు. ఖర్చు తగ్గించు విషయమును యోచించుటకు, వ్యయకర్త మగు విచారణసంఘము నేర్పరుచుటయు, విశేషవ్యయమునకు లోనై ఇంగ్లండునుండి సంఘాధ్యక్షులను రప్పించుటయు, చిత్రముగ కనుమించును. కాని, ప్రతిసందర్భమునను, మామూలుకర్మకాండ జరుగవలయును గద.

ఉద్యమ ప్రశంస

క్రైస్తవ మిషనరీల పక్షమున ప్రచురింపబడెడి జ్ఞానోదయపత్రికకు, నిరాకరణోద్యమముపై సభిమానము లేదు. ఈ యుద్యమమున కీపత్రిక యింకను విముఖత జూపుచుండెడిది. అట్టిపత్రిక యిప్పుడు, ఉద్యమమును ప్రశించుచున్న దని, ఇండియను సోషలు రిఫార్మరు పత్రిక ద్వారా గ్రహించుటకు సంతసిం చెదము. మహాత్ముని నిర్బంధమున కనంతర

మున, దేశమున పరిపూర్ణ శాంతి ప్రబలియుండునని ప్రతికూలపక్షమువా రెవరును తలచియుండలేదు. ఉద్యమపవిత్రత, బూటక మని వారు దెలుపసాగిరి. కాని, ప్రస్తుతస్థితి యనేకుల కాశ్చర్యము గలిగించుచున్నది. ప్రస్తుతప్రశాంతస్థితి తమ కర్మమగుట లేదని, ఇంగ్లీషువారి కరు సోషలు రిఫార్మరు పత్రికకు వ్రాసిరట. జ్ఞానోదయ పత్రిక మాత్రము, ప్రస్తుత స్థితి ప్రజల స్వపరిపాలనార్హతకు నిదర్శ మని స్పష్టపరుచుచున్నది. నిరాకరణోద్యమశీక్షణము పవిత్రవంత మయినదని, రెండుమాసములనుండియు విదితమగుచున్నటుల ఈ పత్రిక దెలుపుచున్నది. శ్రీ లీయుద్యమము నందు ఉత్సాహముతో పాల్గొనుట, యొక విశేషమని, యీ పత్రిక సూచించుచున్నది. మహాత్ముని నిర్బంధమున కనంతరము, నిరాకరణోద్యమము బలమును కోల్పోయె నని భావించెడివారు, జ్ఞానోదయపత్రికావిమర్శనమును పరికించి వివేకవంతులగుట భావ్యము.

మద్రాసు కార్పరేషను: మద్యము

మద్రాసు కార్పరేషను స్వాధీనమునం దున్న చెట్లను వేసిని కల్లుగియుట కీయగూడదని, రివరెండు లీతుగారు నిన్నటిసభ కొక తీర్మానమును పంపిరి. ఆ తీర్మానమును ఖా. బి. సమల్లా బాద్షా సాహేబుగారు ఉపసాదించుచు, కొబ్బరిచెట్లను కల్లునిమిత్తము గాక కొబ్బరికాయల నిమిత్తము గుత్త కీయవచ్చునని సూచించిరి. నటేశుగారును, టి. యస్. రామస్వామి అయ్యగారును ఈ తీర్మానము నామోదించిరి. ఇట్టి యుపయోగకర మగు తీర్మానమును సయితము ప్రతికూలించినవారు లేకబోలేదు. ఖా. బి. ఉస్మాను సాహేబుగారు, సుబ్రాయ మొదలియారుగారు, తనికాచెలం చెట్టిగారు, రివిన్యాపేరు బెట్టి ఈ తీర్మానము నెదిరించుట విచిత్రము. కే. వ్యాసారావుగారీ తీర్మానము నామోదించుచు, తమ యుద్దేశము రివిన్యా నేతీరున నయినను సుపాదించుట గాదనియు, ప్రజల ఆరోగ్యమును వారిసౌఖ్యమును తమకు ప్రధానములనియు, తేటపరచిరి. అధ్యక్షులగు సర్. పి. త్యాగరాయచెట్టిగారీ తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాటలాడిరి. అయినను, కార్పరేషనుసభవా రీ తీర్మానము నంగీకరించి, ఇతరులకు మార్గధర్మకులైనందులకు వారి నభినందించెదము.

పార్సీలకు పిలుపు

పర్షియాకు వచ్చి, ఆదేశపు పునరుద్ధారణమునకు తోడ్పడవలసినదని, పార్సీవారలకు పర్షియానుండి పిలుపునచ్చుచున్నటుల బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక ప్రచురించుచున్నది. పార్సీవారలు వెనుక పర్షియాలో మతసంబంధ మగు బాధలను సహింపజాలక, హిందూ దేశమునకురాగ, హిందూ దేశము వారికి ఆతిథ్య మొసగెను. అప్పటినుండియు, పార్సీవా రీదేశమున మతస్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచు, విశేషాభివృద్ధిని గాంచియుండిరి. కొద్దిసంఘ మయినను, పార్సీసంఘము ఇతరసంఘములకు దీసి పోవుటలేదు. పర్షియాలో నిపుడు మతసంబంధ మగు వత్తిడియెంతమాత్ర ముండదనియు, పర్షియాను బాగుచేయుటకు పార్సీవారల సహాయమును ఆదేశ మజేయించుచున్నదనియు, పర్షియా ప్రముఖులభయ మొసగుచున్నారు. పర్షియా పిలుపును పార్సీవార లెంతవరకు ఆకర్షించెదరో చూడవలయును.

నిజమును గ్రహించుట

నార్సుక్లిఫ్ ప్రభువుగారు ప్రపంచమంతయు చుట్టి వచ్చిన పేమ్మట అమెరికా పత్రికాప్రతినిధు

లతో ముచ్చటించుచు, హిందూ దేశమును కత్తితో పరిపాలించుటకు వీలులేదని చెప్పెను. ఇంపీరియలిస్టులెల్లరును ఈ సంగతిని గ్రహించుచో, బ్రిటిషు పద్ధతి తప్పక మార్పుజెందును. ఈ సత్యమును వెల్లడిజేయుటకు, మహాత్ముని యుద్యమము మిగుల యుపయోగకారిగ నున్న దనుటకు సందియము లేదు.

స్థానిక వార్తలు

పోస్టు ప్రకటనము:— మారిషసుకు కొల.జోమిడుగా వెళ్లు లెటరు మెయిలు ఇదివరకు దెలిపినటుల 10-5-22 తేదీనగాక మద్రాస్ జిరారు పోస్టాఫీసులో 12-5-22న తేదీ సాయంత్రము 6-55 గంటలకు కట్టివేయబడును.

వ్యవసాయపు చట్టము:— 1922 డిశంబరు 1న తేదీవరకును ఇంకను ఒక సవత్సరము గంజాం జిల్లా గుంమూర తాలూకాలో మొలక వ్యాధియుండుటచే 1919 వ.ద్రాసు అగిక్యుల్లో నెట్టు డిపెజెన్ ఆర్డరు అవరణలో నుండుటకు ప్రభుత్వమువారు తుదకు తేదీరి.

కద్దరు దొంగతనము:— పెంట్ల జేప. నుండి యెస్కూర్జేప. నుకు తుత్తుకుడికి పంపుటకై కాకినాడ స్టేషన్లో స్టాన్లవారు పంపిన కద్దరుగుడ్డల మాటలను మార్పుచేడగా కడకలయక్ అను నాతడు ఏప్రిల్ 28 వ తేదీన 200 రూపాయల విలువగలమాటను దొంగిలించెను. నవ యి. పెన్కెరు కృష్ణదాసుగారు పట్టుకొని కేసుచేయగా ఫిఫ్త ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధించిరి.

గుంటూరుజిల్లాలో వ్యవసాయప్రదేశము:— గుంటూరుజిల్లాలో లాం, గోరంట్ల రిజర్వులో 300 యెకరముల భూమిని వ్యవసాయమునకు పిలువేయుటకు ప్రభుత్వమువారు గంగిరెంబిరి. అచట కాకినాడ ప్రాంతములలో పండు ప్రత్తిపాగుకు పంటలు వేయబడును. అచట అడవి తొలగించుటకు ఫార్మర్స్ చీఫ్ కన్వెన్యేటరుగారు లెక్కలో దెలియజేయ గోరబడిరి. (ప్రచురణ సంఘము).

విశ్వవిద్యాలయపటాలము : అడ్వైజరీకమిటీ:— 1920 యిండియను టెలిటోరియలు ఫోర్స్ ఆక్టు 12 సెక్షన్ ప్రకారము యిండియను టెలిటోరియలు ఫోర్స్ నందల విశ్వవిద్యాలయపటాలశీక్షణమునకై యీక్రిందివారలు అడ్వైజరీ కమిటీగ ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి:—

- (1) దివాన్ బహదూరు టి. దేశికాచార్యుగారు.
- (2) సి. రామలింగారెడ్డిగారు, (3) టెన్టి నెంటు కర్నల్ హెచ్. యి. మ్యాక్ ఫర్లేసు డి. యస్. బి. యం. సి.

కమిటీవారు మద్రాసులో సమావేశమయ్యెదరు. దివాన్ బహదూరు టి. దేశికాచార్యుగారు రధ్యక్షులుగ నుండురు. జాతీయ స్వచ్ఛంద సేవకులు:— జెనెరలు రిక్టూ యిటింగు అఫీసు గురిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— మద్రాసు జాతీయ స్వచ్ఛంద సేవకులు క్రిందటి ఆదివారము కనాటు జేసి కృష్ణపు నాయక ఆగ్రహారం ప్రాంతములనుండి యం. సింగార జేలు చెట్టియారు, ఏ. తుమారస్వామి తెట్టియారు, సి. దొరైశెట్టు గారల నాయకత్వము క్రింద తిరిగిరి. వీరుల వెంట జాతీయ గీతముల బాడిరి. ఏ. కుమాస్వామి చెట్టియారు గారు అచటి వారలకు కద్దరు ధరించు నాకళ్యకతన దెల్పిరి. కాంగ్రెసులో ఆందోళనను చేరవలసినదిగ కోరిరి.

జాతీయవారము మారణాశ్రమునకై 285 రూపాయలను కిటీ కాంగ్రెసు కాన్ఫరెన్సు రిజ్యుగా అందు ఖర్చులు పోయె 75-0-3 మిగిలినవి.

బ్రిటిషుగయానా రాయ బారము:— భారతప్రభుత్వ రాయబారులు బ్రిటిషుగయానా వెల్లియండిసి దివానుబహదూరు కేశవశెట్టి, వి. యక్. శ్రీవారిగారు లిరువురు వారి విచారణ ముగించుకొని 9-వ తేదీకి లండన్ నగరము చేరెట్లు గుత్తినుండి వత్తూము వచ్చినది.

ఆర్యసమాజికులు మలబారుమండల మధ్యమునం దంతట పర్యటించుచేసి, మంగళవారము 9వ తేదీకి కల్లికోటపు మునకు తిరిగిచేరిరి. హిందూమతములో నుండి బలవంతముతో మహమ్మదీయమతములో జేర్చుకొనబడిన వారిని తిరిగి హిందూమతములో గలుపుకొనటకు వారు యత్నించుచున్నారు.

రైల్వే యిబ్బందులు

యమ్. యస్. యమ్. రైల్వే యేజెంటుగారికి
మద్రాసు

జేటపాలెం గ్రామ కాపురములు వ్రాసుకొన్న మహా
జనునామా.

అయ్యో,

1. మా గ్రామం 10,000 లకు పైనే జనసంఖ్య కలిగిన
మేనరు యూనియను అయియున్నది. ఈ యూనియనులో
రు 90-0-0 లు చీకముగల కంట్రైండు సబ్ పోస్టాఫీసున్నా,
బోర్డు పోస్టు పోలీసు ప్లేషనున్నా, కండ్లరీస్కూలు వకటిన్నీ,
బోర్డుస్కూలు వకటిన్నీ, గవర్నమెంటు గరల్స్ స్కూలు
వకటిన్నీ, యెలిమెంటరీ స్కూల్స్ నాలుగున్నా, సాల్వేజ్
యిన్స్టిట్యూట్ హైస్కూలున్నా, బెంచి మేజిస్ట్రేట్స్ కో
ర్టున్నా, యా ట్రెసిడెంసీ కేజీ యితర ప్రెసిడెన్సీలకుగూడా
సప్లయచేయు గంటాయి డిపోయన్నా, యండివుండి, యేలూరు,
రాజమండ్రి, విజయగఢం, కన్యంపెట్టు, ఓంగల్లు, శికింద్రా
బాదు, నందియాల, నెల్లూరు, మద్రాసు, పంకొడ్డు, మంగ
ళూరు వగయిగా బస్టిలతో కామధాన్యం వగయిగా సరుకు
లతో వర్తకము జరుపుచున్నటువంటిన్నీ, 100 సంవత్సరములకు
వైకాలము క్రిందటినుంచి నేతపనియందు ప్రఖ్యాతిచెంది, రం
గూడ్, పివాంగి, సింగపూరు, సిల్వాన్ వగయిరా డిప్రులతోగూడ
వ్యాపారం జరుపుచున్నటువంటిన్నీ, సుమారు 10,000 ల జన
సంఖ్యగల పల్లెటూళ్ళు చుట్టుకలిగి వున్నటువంటిన్నీ బస్టి
అయియున్నది.

2. మాకు రైలు వచ్చినది మొదలు 20000 ల జనసంఖ్య
కు ఆధారమైన మా ప్లేషనులో మెయిల్ బండ్లు సహా నిలు
చుచు మా వర్తకము చక్కగా జరుగుచు మా గ్రామం పురో
వృద్ధిగా యుంటాయన్నది. యేకారణముచేతనో కొద్దికాలము
నుంచి మాకు మెయిల్ బండ్లు నిలుచుటలేదు. అందుకే మాకు
చాలా యిబ్బందిగా యుండిన్నీ, వుత్తయం రెండువైపులకు
జోవు పాసింజరుబండ్లు యుండియున్నందున వాటితో కొంత
వరకు తృప్తిచెందుచూ యుండగా ప్రస్తుతం మరొక క్రొత్త
బండి వేస్తారని విని యింకా యెక్కువ సౌఖ్యములు పొందగల
మని సంతోషముతోయుండగా అందుకు జరుజగా మే 1
మొదలు వుత్తయం రెండు వైపులనుంచి వచ్చే పాసింజరుబండ్లు
రెండున్నూ మా ప్లేషనులో నిలువకనే విచారకరమైన మాటవిని
మాకష్టములు చెప్పకొనుటకు మా గ్రామం తరపున మాయూని
యన్ చైర్ మన్ గారికి 27-4-22 న ప్రతినిధిగా మహాజను
వామలలో సహాయం యస్. యం. రైల్వే జనరల్ ట్రాఫిక్
క్లబ్ మేనేజరుగారివద్దకు పంపుకొని యున్నప్పటికూకా
మే 1 మొదలుకొని మా ప్లేషనులో వుత్తయం పాసింజరుబండ్లు
రెండున్నూ నిలువకుండానే వెళ్ళిపోవుచున్నవి.

3. మేము జల్లా ఆఫీసుల నిమిత్తం గుంటూరుకున్నా,
డివిజనల్ ఆఫీసుల నిమిత్తం ఒంగోలుకున్నా, తాలూకా ఆఫీ
సుల నిమిత్తం రావట్లకున్నా ప్రతిరోజు వుత్తయం ఆనేకులము
పొవలసిన వారమైయున్నాము.

4. ఉదయం పాసింజరుబండ్లు రెండున్నూ నిలువకపోవు
టవల్ల కాకపోకలకు సరియైన వసతిలేక మా వ్యాపారములు
స్వస్థపడడమే కాకుండా కోర్టు వగయిరా ఆపీసులకు జోవువారు
రైలుకు ఆకించేయడంబట్టి రెండుకోసాలు కావవలసివచ్చి పొందడ
మున్నూ, లేదా రైలురాకముందు మేము పడిన కష్టములు
తిరిగి జై తీకి తెచ్చుకొని కాలి నడకను ఉపయోగపరచు కోవల
వినగలిగి, రైలువుండినూడా మాకు సంభవించినది.

5. ప్రస్తుతపు రైలువారులు మాడగా పాసింజరుల
వల్లగాని, సరుకులవల్లగాని, రాబడి ఆదాయముతో మా ప్లేష
నుతో యెందుకా గెలువకాలని కళాడి, అమృతగ్రోలు, టంగు
టూరు, వగయిరా ఆనేకమైన చిన్న ప్లేషనులలో యీ పాసిం
జరుబండ్లు రెండున్నూ నిలుపుచూ మాకు నిలువడములేదని
మేము చెప్పకొనుటకు చాలా సిగ్గుపడుచున్నాము.

6 ఉదయం పాసింజరుబండ్లకు బజలు మధ్యాహ్నం
క్రొత్తబండ్లు మాకు వున్నవని చెప్పడంలేదా? వుత్తయం పాసిం
జరులు నిలువకుండా యుండేయడం, మధ్యాహ్నం బండ్లు
వుండిన్నీ, వాటివల్ల మాకు యేమి ప్రయోజనములేదు. బండ్లు
నిలువని కారణముతో మే 1 మొదలు యిప్పటికి జరుగజడిన
యీ కొద్దికోసాలకే, కోర్టువగయిరా పనులలో ఆనేక నష్ట
ములున్నూ వ్యాపార సంబంధములో ఆనేక నష్టముల ను
కూడా పోషించున్నాము. కనుక మాకు రయిలు వచ్చినది

అసహాయోద్యమము

పండిత గోపబంధుదాసుగారి ఉపన్యాసము

కాననసభల నిరర్థకత్వము

పండితగోపబంధుదాసు పండిత తిలకరాజ మిత్ర గార్లు
బొంబాయినుండి ఒరిస్సాకు పోవుచు మార్గమధ్యమున వార్ధానగర
మున ఏప్రిలు 28 వ తేదిన ఆగిరి. ఆదివారము ఒక బహిరంగ సభ
జరిగెను. నేతలుజనులూలు బహుజనగారు ఆగ్రాసనాధిపత్యము
వహించిరి. ఒరిస్సానాయకులగు పండిత గోపబంధుదాసుగారు
హిందీభాషయందు దువస్థునించిరి. అందు కొన్నిభాగములు
తర్జుమాచేయబడి యీక్రింద ప్రకటింపబడినవి:—

“ప్రభుత్వమువారివై నేను నింకాకోపణ మొనర్చను.
ప్రభుత్వచర్యలూ కఠినముగ దూషించివుడు మనవారు ఉండ్రేక
పూరితులై సంతోషము చెందెదరని నాకు తెలియును.
ప్రభుత్వమావణనల్ల లాభ మేమైనను సునకురునా?
ఇది విదేశప్రభుత్వము. వారి రాజ్యాంగ విధానమే భారత
దేశమునకు మిగుల షేరుకరమనియు, ఇందు మార్పులిగిన, దేశ
మునకు గొప్పకీడు సంభవించుననియు వారు నమ్ముచున్నారు.
ఇది భర్తముకాదని మీరుచెప్పవచ్చును. స్వార్థవిషయములందు
భక్తమును గమనించువా రెవరున్నార! కావున ప్రభుత్వము
వారిని నేను దూషించును. ఆ తృప్తి విమర్శనము అవసరము.
స్వేచ్ఛాకర్తలగువాంకల వైనను కడపటకు పురుషులవలె నైనను
మనము ప్రవర్తించుచున్నామా? గాంధీ మహాత్ముడు, ముఖ
సిద్ధులగు నాయకులు, దైర్ఘ్యవంతులగు వేలకొలది ప్రచారకులు
కారాగృహమునందున్నార. మనము వారలకై వగచుచున్నా
మా? ప్రారంభింపబడిన కార్యక్రమమును పూర్తిచేయుచున్నారో
లేదో అని అతురతతో కారాగృహముల నుండి మననాయకులు
మనలను చూచుచుండ, మన మెటుల కారతమనస్కులై నిద్రింప
వచ్చును. అయ్యో! మనకారనేకులు సన్నని విశేషకర్తృత్వములను
పరిత్యజింప లేకున్నార. ఉత్కృష్టమగు సాధన మని అంద
రిచే పరిగణింపబడిన రాజును సుపయోగింప లేకున్నాడు.

గాంధీమహాత్ముడు నిష్పాంధింపబడిన పిమ్మట కాంగ్రెసు
కార్యక్రమమును మార్చుటయొననికొందరు నూచించుచున్నార. ఇటీవల
మధ్యపరగజాల కాంగ్రెసు సంఘమువారు కాంగ్రెసు
కార్యక్రమ విషయమై ఆలోచించి అసహాయోద్యమ కార్య
క్రమపు ప్రధానభాగములగు కాననసభల బహిష్కారము, వ్యా
యస్థానముల బహిష్కారము, పాతకాలల బహిష్కారములను
నిరసించిరి. అసహాయవాదులు కాననసభల స్వాధీనపరుతుకొన
వలయు ననియు, ప్రభుత్వ అధికార మర్హియోగమును బహి
రంగ పరచుటకై వ్యాయస్థానముల సుపయోగించవలయునని
యు వీరు సలహాలిచ్చుచున్నారు. సమర్థతతోనే వీరి సల
హాలిచ్చిరి నేను నమ్ముచున్నాను. కీక్రముగ స్వరాజ్యము
పొందవలయు ననియు ఖుదుదీలుగ నున్న నాయకులకు స్వేచ్ఛ
కొనగ వలయునను ఉద్దేశములతోడనే వారు కాంగ్రెసు కార్య
క్రమమును మార్చుటయొనని చెప్పుచున్నారు. అయితే యీ
తరుణమున వొందర పడి కాంగ్రెసు కార్యక్రమము మార్పుట
యొక్కము కాదు. ప్రస్తుతము అచటనుండున్న కాంగ్రెసు కార్య
క్రమము కలకత్తా కాంగ్రెసునందు చక్కగ చర్చింపబడి అధిక
సంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడినది. ఈవిషయమై ఆలోచించు
టకు ప్రజలకు నాలుగు మా సములు వ్యవధి ఇయ్యబడినది
వాగ్ధరమునందు యీ కార్యక్రమమే ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింప
బడినది. ప్రభుత్వమున యీ కార్యక్రమము నాశనమైన దేశబంధు
చిత్తరంజనవాసుకంటి నాయకులు దీని ఉత్కృష్టతను గమనించి
దీనినే బలపరచిరి. ఈ 18 మాసముల అనుభవము, కార్యకర్తలపై
అసహాయోద్యమ సూత్రపు యంత్రాయంత్రత చాటుచున్నది.
మధ్యపరగజాల కాంగ్రెసుసంఘమువారి సూచనలను నేను విమ
ర్శింపను. అయినను వాటిని అవలంబించిన మనము ఆదర్శముగ
నుంచుకొని యున్న దౌర్జన్యకారిత అసహాయోద్యమమునకే
భంగము వాటిల్లు నని నేను నమ్ముచున్నాను.

నాకు కాననసభలయందు కొంతఅనుభవముగలదు. కానన
సభల ప్రవేశించుటచే ఎట్టిలాభము కలగదని నేను చెప్పుచున్నా
మొదలు యెన్నడూ జరుగని యీ యశస్వీయమును దయగల
మనసతో గమనించి పాపినింజరుబండ్లు అనగా 9 డెన్ 22
ఆప్ బండ్లు రెండున్నూ మా ప్లేషనునంద 2 నిమిషముల కాల
ము నిలిచేలాగున వుత్తయి దయచేయించి మా రాకపోకల
యిబ్బందులతిర్చి మా వర్తకములలో హింసపీడితలొక రాకుండా
చేయదరని మీయొక్క ఘనమును మిక్కిలి ప్రార్థిస్తున్నాను.

ను. దాదాపు 5 సంవత్సరములు నేను రాష్ట్రీయ కాననసభ
యందు సభ్యుడుగ నుంటిని. ఎంతవట్టుకులతో పనిచేసినను ము
ఖ్యమగు విషయములందు మనము లాభముపొందకాలమని నా
అనుభవమునుబట్టి నేను చెప్పుచున్నాను. రెండు సంవత్సరముల
క్రింద పూరిజిల్లా గొప్పజైమును సంభవించినవిషయము లోకు
తెలియును. అప్పుడు నేను కాననసభ్యుడుగ నుంటిని. ప్రభు
త్వమువారివద్దనుండి తగుసహాయమిప్పించుటకై నేను అన్నివిధ
ముల ప్రయత్నించితిని. కాననసభయందు దొక తీర్మాన ముదాహ
రించి జైముబాధననుభవించువారి బాధలను విరించి ఛాయాపట
ములను అందరకును కనబరచితిని. గవర్నరుగారు జైము ప్రదేశము
నకు వెళ్లి పారలం. కష్టములను స్వయముగచూచిరి. పురుషులు
స్త్రీలు కట్టుకొనుటకు తగునత్తముతైనను తేక గడ్డిపాట్లు
తినుచు బాధపడుచుండుటను గవర్నరుగారు స్వయముగ
చూచిరి. పర్యవసాన మేమి? సభాయాతు డగు గవర్నరుగారు
ఆ డివిజను కమిషనరుగారి సలహాల ననుసరించి ఆప్రదేశము
నందు జైమునున్నట్లు ప్రకటించి కాలకనివాళాకారమై ఏవైదు
పనలను ప్రారంభించుటకు వీలులేదని తీర్మానించిరి. జైము
చట్టపు నిబంధనల ననుసరించి ఏప్రదేశమునందైనను 200 మంది
కొకరుచొప్పిన ఉచితసహాయము పొందుచున్నచో ఆప్రదేశ
ములందు జైమునుండిన్నట్లు ప్రకటింపబడెను. ప్రభుత్వము
వారి రిపోర్టులనుబట్టియే కొన్ని ప్రదేశములందు నూటికి 25 వంతున
ఉచితసహాయము పొందుచుండెడివారు. ఈవిషయము ప్రభుత్వ
మువాటికి తెలుపగా, ఆప్రదేశములందు జైమునున్నట్లు ప్రకటిం
చుటకు ప్రభుత్వమువారిచ్చయించుటలేదు” అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చు
బడినది. ప్రజల చావుబ్రతుకులకు సంబంధించిన యిట్టివిషయ
విషయములందుకూడ కాననసభలవలమున ప్రభుత్వమువారి
వద్దనుండి అవసరమగు సహాయము పొందకాలము. నూతన
కాననసభలు. ఇంతే గొంతుచించుకొని అరవవచ్చును. కాననసభ
యందు తీర్మానము లామోహింపబడి వచ్చునగాని ప్రభుత్వము
వారు తీర్మానముల ననుసరించి ప్రవర్తింపవలసిన ప్రమేయము
లేదు. సాంగత్యముగల వాంఛ లుదభివించుచుండునని గీతయందు
చెప్పబడినది. కావున కాననసభల ప్రవేశించుటకాని కానన
సభలతో ఎట్టిసంబంధము కలుగ జేసికొనుట గాని షేమకరము
కాదని నేను ఆ భిప్రాయ పడుచున్నా
ను. అసహాయోద్యమావలంబనచున్న త్యాగము క్రమశిక్ష ఆల
వడిన మనము కాననసభల ప్రవేశించినచో సాంగత్యభోషమునల్ల
మన ప్రవర్తనమే మారవచ్చును.

కాననసభల ప్రవేశించుటచే మనకేక్రియందు మనక
నశ్యుకములేదని ప్రకటించినవార మయ్యెదము. బాధిర్యాత్మ
యములయందు నశ్యుకమే విషయమునకు ప్రధానకారణము. గాం
ధీమహాత్ముడు కాకాగృహమునందున్న నేమి? ఇతరనాయకులం
దరు కాకాగృహమునందున్న నేమి? మనము కాంగ్రెసుసూత్ర
ముల విడనాడక తృప్తసంకల్పులై, కారాగృహమునందున్న
నాయకులకు విశ్వాసపరుతులగు అనుచరులమని చెప్పకొనుటకు
తగులత్తర సంతాపించుకొనినచో, మనము తప్పుక విషయము
కాంచెదము. అట్లైనచో మననాయకుల నిర్బాధములు మనచరిత్ర
యందు ప్రకృష్ట విషయములుగ పరిగణింపబడును.

అచంచలమగు భక్తి విశ్వాసములతో దేశీయ మహాసభ
వారిచే నిర్ణయింపబడిన కార్యక్రమమును కొనసాగించెదము. దౌ
ర్జన్యకారిత అసహాయోద్యమసూత్రములక్రమముగ అనువర్తించె
దము. ఉద్యమకారకులను లోకోత్తర పురుషులను అగు
గాంధీమహాత్ముని విశ్వాసపాత్ర అనుకరులుగ ప్రవర్తించెదము.
“సప్రసరై ధక్తమాగ్నానలైవైవారు ముఖము అపా
యము తొందరని” భగవద్గీతయందు వ్రాయబడిన ధర్మకార్యము
లభావక ముంచుకొనుట. (అమృతజబారుభక్తి)

9వ తేదీని ప్రాచురములు రంగూల్ ప్లేషను జేరగాక,
ప్రాచురమాస్థుల తనవెట్టెలో చంపబడియుండె నని స్టేష
ను అధికారులు కనుగొనిరి. అతని సామానాలన్నియు అపహరిం
చుట అరని వాస్తవము లెందు వెనుకకు విజచిట్టబయ్యెనో
ను. అతనిముఖముక త్రిపోకోయబడినది. అరనికూడ అవెట్టెలో
ప్రయాణము చేయుచుండిన ముగ్గురిలో నొకడు నాల్గోతేలో
దిగెను. మిగిలిన ఇద్దరెచ్చట దిగిరో తెలియదు.

నోటీసు

మద్రాసు, టంక కాలవీధిలో నెం 2/64 బరు గల గృహ
మునందుకు రత్నాల వ్యాపారముడు, ఎస్. రామదాసుగారు
24-8-1917 తేదిన గోకర్ణనదాను, వి. ముద్దుకృష్ణయ్యగారు, పి.
గోపాలస్వామి నాయుడు అనువారి కిచ్చిన పవర్ ఆఫ్ అట్ట
ర్సీని 1922 సం॥ రం ఫిబ్రవరి 15 మధ్యనుండి రద్దుచేయబడిన
దనియు, సదరుతారీఖునుండి వైన తెలుపబడిన వి. ముద్దుకృష్ణ
య్యగారు, పి. గోపాలస్వామి నాయుడు గారిరువద్దను వారివద్ద
పనినుండి మానుకొనరనియు నిందుమూలముగా ఎల్లరును తెలిసి
కొనవలెను.

మద్రాసు కార్పరేషన్

మద్రాసు కార్పరేషన్ సాధారణ సమావేశము 9వ తేదీ 1922వ సంవత్సరము సాయంత్రము 5వ గంటకు భవనమునందు జరిగెను. 45 పి త్యాగరాయశెట్టిగారు తద్యక్షతుల వహించిరి.

ముదిరినట్టి కాలువలు

కె. వ్యాసారావుగారి క్రిందితీర్మానము ముపపాదించిరి:-

వీధులలోని మురికినీటికాలువలపై చెక్కలు వేయించి అంగళ్లపై పద్ధతిని ఈ సభవారు ఖండించుచున్నారు. ఆ మురికినీటి కాలువలను రాళ్లతో చక్కగా మూసివేచి దానిపై బాటపారుల నడచుటకు తగు ఏర్పాటులు చేయవలయునని యీ సభవారు సలహా ఇచ్చుచున్నారు. ఇట్లొనర్చుటచే చోటు కలసిపోవుననియు, బాటపారులకు ఇబ్బందిలేక నడచుటకు ఏ ఖండుననియు వ్యాసారావుగారు చెప్పిరి. రావుబహదరు వరద రాజులు నాగూడు రు తీర్మానమును బలపరచిరి.

ఇట్లొనర్చుటచే అంగళ్ల పైట్లకొనినవానికి నష్టము కలుగునని భావించువారు సదుల్లాబాదుసాహేబు, ఉస్మాన్ సాహేబుగారు తీర్మానమును ఆక్షేపించిరి.

ఈ తీర్మానమును ఆమోదించిన పోలీసువారు అండి వాళ్లను బాధపెట్టుదునని రావుబహదరు జి. నారాయణస్వామి శెట్టిగారు జి. ఎ. నరేశ్వర్ గారు చెప్పిరి. తీర్మానముపై కొంత చర్చ జరిగినపిమ్మట సభ్యులు పుచ్చుకొనబడినది. తీర్మానము నిరాకరింపబడినది.

కార్పరేషన్ వారి కల్లు గీయుచెట్లు

చెవరెండు డి. జి. యం. లీతు గారు యాక్రింద తీర్మానము ముపపాదించిరి:-

“ప్రస్తుతము ఇజారాకాలము ముగియగలే, కార్పరేషన్ వారు తమ స్వాధీనమునందున్న చెట్లను కల్లుగీతు ఇజారా ఇవ్వకూడదు.”

తెంకాయలు తీసికొనుటకు మాత్రము ఇజారా ఇవ్వవచ్చునని అధ్యక్షుని అనుమతితో సదుల్లా బాదుసాహేబు గారు తీర్మానమును సవరించిరి.

ఈతీర్మానము ఆమోదింపబడిన కార్పరేషన్ వారికి సువర్ణమునకు 12500 రూపాయలు నష్టముకలుగునని ఉస్మాన్ సాహేబుగారు చెప్పిరి. పాటల నైతిక కారీకాభివృద్ధి ముఖ్యమనియు అందుచే యాస్పత్రి ఆదాయముకొరకు ఆశపడుట యుక్తము కాదనియు జి. ఎ. నరేశ్వర్, టి. యస్. రామస్వామయ్యగారు చెప్పి తీర్మానమును బలపరచిరి.

భావించువారు ఉస్మాన్ సాహేబు, సుబ్బిగారు మొత్తలిగారు తీర్మానమును ఆక్షేపించుచు, సభ్యులను ప్రధానముగ కైకొని ముందువెనుక ఆలోచించక పనిచేయుటకు వీలులేదనియు, ఇందుకల్ల కార్పరేషన్ వారికి కలుగు నష్టమును కూడ గమనించుట అవసరమనియు చెప్పిరి.

కె. వ్యాసారావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు, ఇట్లు చెప్పిరి:- వివిధమున వైసనసరే భవనము సంపాదించవలయునని మనము దేఖపూడదు. పాటల ఆరోగ్యము వారికుటుంబభాగ్యము కొన్ని వలసకష్టములకన్న మిగుల ముఖ్యమగు విషయము. పాటల జీవము కోరువారు తీర్మానము నామోదింపవలెను.

జి. తిరికాచలంశెట్టిగారు తీర్మానమును తీవ్రముగ ఆక్షేపించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:-

కార్పరేషన్ వారు నిర్ణయింపబడిన భగ్నముల నిర్వహించవలసిన వారే గాని, భావోక్త కమిషన్ కి చూడ ఆవశ్యకములేదు. ఈ తీర్మానము ఆమోదింపబడి టుంబునందుచుండునని తలచెదము. అప్పుడు ఈనగరమున గ్రామీణులకు కల్లు కొరకదని చెప్పుటకు వీలుండునా? ఇట్లుంటు కు వీలులేకప్పుడు మనము మన ఆకాయమును అనవసరముగ తగ్గించుకొనుట ఎంతమాత్రము యుక్తము కాదు.

అధ్యక్షునిట్లు చెప్పిరి:- దేశమునందు మద్యపానము ఆం తరించిన నేను మిగుల సంతోషించెదను. అయినను మనము అన్ని విషయములందును ముందువెనుక ఆలోచించవలెను. ఈ తీర్మానము అమలునందుంచిన ఈనగరమునందు మద్యపానము అంత మొందునని చెప్పుట కంతమాత్రము వీలులేదు. కావున ఈ తీర్మానము ఆమోదింపబడే ఏమి లాభము కలుగునో తెలియకున్నది ఇట్లు కల్లు తీర్చితిరి తగ్గించిన అక్రమముగ మత్తు పదార్థముల తయారీచేయుట ప్రోత్సహించినవారమయ్యెదము.

తీర్మానము ఆమోదింపబడుట

పిమ్మట తీర్మానముపై సభ్యులు పుచ్చుకొనబడినది. అధిక సంఖ్యకులచే తీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

నాటకశాలలు

ప్రస్తుతము దేశభాషలందు ప్రదర్శింపబడు నాటకములు రాత్రులయందు మిగుల ఆలస్యముగ ముగియు చుండుటచే ప్రేక్షకుల ఆరోగ్యమునకు భంగము కలుగుచున్నది కావున నాటకములు రాత్రి 8 గంటలు పిదప ప్రారంభింపబడవలయు ననియు డి.టి.గంటలోగ ముగియువలయుననియు, ఈ విషయమై తగు నేర్పాటులు చేయుటకు పోలీసు కమిషనరుగారిని కోరవలయు నని వేలుగోపాలశెట్టిగారి తీర్మానము ఆమోదింపబడినది. కేవలము దేశభాషలయందు ప్రదర్శింపబడు నాటకములకేగాక నగరమునందు ప్రదర్శింపబడునాటకముల కన్నిటికి యానిబలభవన ఆనువర్తింపవలయునని డాక్టరు రామకామతుగారు తీర్మానమును సవరించిరి. సవరింపబడినతీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

పాఠశాలలయందు వైద్యకరితము

కార్పరేషన్ పాఠశాల విద్యార్థుల దేహ ఆరోగ్యమును పరీక్షించుటకు తగు ఏర్పాటులు చేయవలయునని వరదరాజులు నాయుడుగారి తీర్మానము ముపపాదించిరి. ఈ విషయమై కార్పరేషన్ ఆరోగ్య సానిక సంఘమువారి ఆభిప్రాయము కైకొనుట యుక్తమని జి. ఎ. నరేశ్వర్ గారు చెప్పిరి. నరేశ్వర్ గారి సలహా ఆమోదింపబడినది.

కల్లు అంగడి మార్పుట

“ప్రస్తుతము తేనాంపేట ఎల్లుమామ్మగోరునం దున్న 250 సెంటరు కల్లు అంగడిని వేరొక చోటునకు మార్చవలయునని ఎత్తైనను లైసెన్సింగు బోర్డువారిని కార్పరేషన్ వారు కోరుచున్నారు.” జి. నారాయణస్వామి శెట్టిగారి తీర్మానము ముపపాదించుచు యీ కల్లు అంగడి ప్రక్కనే ఒక పాఠశాల యొద్దనియు కావున కల్లు అంగడిని వేరొక చోటునకు మార్పుట యుచితమని చెప్పిరి. సదుల్లాబాదుసాహేబుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. తీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

నీటి సరఫరా

ప్రస్తుతము నిర్ణయింపబడిన మొత్తమున పన్నుగ చెల్లించు గృహములందే నీటికొరాయిలు చుకోవచ్చును. ఈనిబంధనకల్ల అశేటలకు కష్టము కలుగుచున్న దనియు నిర్ణయింపబడిన మొత్తమున సగము తగ్గించవలయు నని జి. నారాయణస్వామి శెట్టిగారి తీర్మానము ముపపాదించిరి. ఈ విషయమై సానిక సంఘము వారే తీర్మానించవలయునని కొందరు చెప్పిరి. కడపటకు తీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

మహమ్మదీయ ప్రాథమిక పాఠశాలలు

ఈనగరమునందున్న మహమ్మదీయ ప్రాథమిక పాఠశాలలు కార్పరేషన్ వారి స్వాధీనమునందుంచవలయునని ప్రభుత్వవారిని కోరుచు ఉస్మాన్ సాహేబుగారు తీర్మానము ముపపాదించిరి. తీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

శ్రీ సభ్యురాలు

నగరమునందలి శ్రీల ఆభిప్రాయములను ప్రకటించుటకై ఒక భారతయువతిని కార్పరేషన్ సభ్యురాలిగా నియమించవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచు కె. వ్యాసారావుగారి తీర్మానము ముపపాదించిరి తీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

అంజిటిలో సభ ముగిసెను,

ప్రకటన

నా సోదరుడు మెట్ట సీతారామకృష్ణి నాతో విభాగ మగుటకు వచ్చుటని చరాస్త్రీయత్రము పంపుకొని మిగతాస్త్రీరాస్త్రీ బుణములు పంపుకొనుటకు కలిసి రాక మాపినది. ఇది అగు బ్రహ్మశ్రీ మెట్ట వెంకటసుబ్బయ్యకృష్ణి గారి యొక్క దుస్సలహాకు లోబడి లోకల బాకీలు యొకేసి, అక్రమపు లాభముపొంది నా మౌనకనిమిదనే బుణములు నడవేయకలేనని నిజ “Undivided share of property” ని అన్యక్రాంతము చేయవలెనను తలంపుతో యున్నాడు. మాసోదరుల కుభయలకున్న, మా పినతండ్రిగారికిన్ని భాగము లింకను విడి యొందలేదు. మా పుభయల బాయింట్లు కలుపు బుణములు తీర్మానముకానిది, సీతారామ కృష్ణి కల్ల యెగురున్న సదరు ఆస్తిపాద జరిపే తాకట్టు విక్రయములు మొదలగు యెల్లి ఆన్యక్రాంతములు చెల్ల నేరవనిన్ని ముందు వల్ల గూఢిగా తెలియచేయడమైనది.

పోంకి
హర్మకాం బెనవాడ } మెట్ట వెంకటేశ్వరకృష్ణి,
5-22

వాతావరణస్థితి

1922-వ సంవత్సరం మే నెల 10-వ బుధవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	అల్పదినోత్పన్నము x 24 గంటలలో	అల్పదినోత్పన్నము x 24 గంటలలో	గ్రామీణోత్పన్నము x 24 గంటలలో	గ్రామీణోత్పన్నము x 24 గంటలలో	గ్రామీణోత్పన్నము x 24 గంటలలో
విశ్వోరియా సా ట్	87.5	74.2	0.45	8.26	...
పోర్టు బ్లెయి	88.0	78.1	0.14	12.86	5.69
స్టిప్పురు ద్వీపము
దైమండు ద్వీపము	90.0	82.4	...	2.69	2.75
సాగారు ద్వీపము	89.4	81.6	...	0.82	2.35
గోపాలపురి	90.0	82.0	...	0.18	1.32
కోరాపుట్	97.2	68.8	0.07	0.96	2.02
విశాఖపట్నము	87.9	82.0	...	0.6	1.14
కాకినాడ	93.4	79.8	...	0	0.89
మచిలీపట్నము	94.1	80.2	...	0	0.73
గుంటూరు	99.5	79.1	...	0.48	0.98
నెల్లూరు	97.8	79.1	...	0.30	0.49
మద్రాసు	91.2	79.5	...	0.16	0.68
కడలూరు	93.8	80.6	...	0	0.77
నాగపట్నము	90.6	79.9	...	1.62	0.97
పాంబున్	91.2	81.5	...	0.98	1.94
ట్రాంకోవరీ	98.2	70.7	2.90	6.14	...
కోళంబూ	88.6	74.1	0.95	11.57	12.90
తిరువేంద్రము	87.2	78.0	...	4.39	6.45
కోచ్చిన్	91.4	75.6	0.07	5.56	6.90
కాలికట్టు	91.8	74.6	0.70	2.13	5.24
మంగళూరు	91.0	77.3	0.03	5.01	1.76
మెర్కార	78.8	63.5	...	6.03	8.74
కార్వార్	91.5	80.5	...	0.75	0.51
రత్నగిరి	88.9	77.0	...	0.02	...
బాంబాయి	92.7	78.8	...	0	0.06
వైద్రావాద్	104.5	79.2	...	0.41	1.17
రైచూరు	107.3	81.1	...	0.70	0.90
అంబేపూరు	104.3	79.9	...	0.08	0.90
బర్హి	105.3	79.2	...	0.75	1.30
కర్నూలు	107.2	85.4	...	0.20	0.98
కడప	106.2	82.8	...	0.50	0.63
హన్మమ్	88.7	67.9	0.18	5.19	8.72
తెంగుటూరు	90.7	68.6	0.03	3.11	2.40
కోడైవార్	67.6	5.2	1.23	4.52	6.33
ఉదకమండలము	72.0	52.8	0.64	2.76	5.06
కోయంబత్తూరు	97.8	68.6	0.25	0.92	2.80
యేలూరు	102.8	79.8	...	0.60	2.21
నెలము	100.9	69.8	1.34	2.65	3.26
తిరుమనాపల్లి	103.1	77.0	...	1.78	2.70
పరశూర్మేశ్వర	102.9	80.0	...	0.74	2.36
చదురు	103.2	79.8	...	2.10	3.10
తిరునల్వేరి	4.67	3.21

పైదరాబాదు, పర్వతప్రాంతములందు మేఘములు స్వల్పముగ కలవు. బొంబాయియందు శేవు. మిగిలిన ప్రదేశములలో నొక మాదిరిగ కలవు. సర్కాసులు దక్షిణము, మైసూరు, బొంబాయి లందార్గిత తక్కువ. మైసూరునందు సాధారణముగ కలదు. మిగిలిన ప్రదేశములలో అధికము. సర్కారులు, దక్కన్, పైదరాబాదు, బొంబాయిలందు వేడిమి మామూలుగ నుండెను. పశ్చిమ తీరము, పర్వతప్రాంతములందు తగ్గెను. మిగిలిన ప్రదేశములందు మోస్తరు. కోరాపుట్టు 7 కోయంబత్తూరు 25, కోచ్చిన్ 7, కాలికట్టు 7, మంగళూరు 2, అన్నాము 13, ఉదకమండలము 64 సెంటిమీటరు, నెలము 1-34, కోడాయికనాలు 1-23 అంగుళముల వర్షము కలదు. అచ్చటచ్చట వర్షములు కురియును.

ఎన్. ఆర్. యు. సామ్రాము.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ఈనెల 20 వ తేదీని బికానీరు గుర్రాజుగారు బొంబాయి నుండి ఆంగ్ల దేశమునకు బయలుదేరినందుకు, అచ్చట బౌద్ధధర్మ సేవ చేసినప్పటియు ప్రారంభమున అతడు తిరిగి స్వదేశము చేరును. ఈలోగా కుమార మహారాజుగారు రాజ్యము చేయుదురు.

జాబులు

హిందూ యువతీసంఘ సంస్కరణము

హిందూ యువతీసంఘము, ముఖ్యముగా వేశ్యా సంఘములగాను, జరుగుచున్న కృత్యములను మార్పు జేయుటకుగాను, "హిందూ యువతీసంఘ సంస్కరణ పత్రిక" యను నొకపత్రిక ప్రకటింప బునుకొనియున్నాను. ఈయుద్ద్యమమునకు, కొందఱు ప్రముఖులు ప్రస్తుతి విరాళము లొసంగి యున్నారు. గాన, ప్రతిసంఘ సంస్కరణను, చందాదారుగాను, గౌరవులుగాను, రాజపోషకులుగాను నుండుటయేగాక, తన సమీతులగుడ ప్రోత్సాహపరచి, చేయూత నొసంగ ప్రార్థన. ఈపత్రికలో రాజకీయసంబంధమైన సంగతు లేమియు ప్రకటింపబడవు. గాన, ప్రభుత్వోద్యోగులు గూడ, ప్రోత్సాహకలుగా నుండ ప్రార్థించుచున్నాను.

యామినీపూర్ణ తిలకమ్మ, 1/10 ఆశంకాతెప్పిపేటి, టిప్పికే, మద్రాస్.

హిందూనివారక సంఘము-కర్నూలు

తీర్మానములు

శ్రీయుత కొండేపర్తి పుష్పయ్యగారిని, శ్రీయుత ముగ్ధా తిలకమ్మ పంతులుగారిని ఈ సంఘములో సభ్యులుగా ఎన్నుకొనడమయినది.

శ్రీయుత ముగ్ధా తిలకమ్మగారిని సహాయ కార్యదర్శిగా ఎన్నుకొని, వారు కర్నూలు మకాములోనుండి, పచ్చేటకు వెలుగికి రూ.గిం చొప్పున గౌరవభృతి వాటికి ఇవ్వవలెను.

విక్టోరియా వీధిలో కార్యదర్శిగారు వెలుగికి గిం రూపాయల చొప్పున బాడుగను తీసుకొన్న యింటిని ఈ సంఘముచేక్కు ముఖ్య కార్యదర్శిగారు యుపయోగింపవలెను.

జైను నివారణకుగాను అఖిలభారత సంఘమువారు రెండువారు పంపిన వైకములలో గిం.రూ. రూ. ఇదివరకు రెండు సంఘమువారు పంపినందున, చాకగా దూది దొరికే కాలంలో కొనుటకు వీలు లేకపోవుటచేతను, ఇప్పుడు జైను విశేషముగా నుండుటచేతను, సదరు వైకములో అభిమతి గిం.రూ.రూ. అయినను మంజూరుచేసి తక్షణం పంపవలెనని, రాష్ట్రీయసంఘమువారిని కోరడమయినది.

ఈ సంఘముయొక్క వైకము యావత్తు కోకాధికారిగా, తిరుపేట కర్నూలు డిస్ట్రిక్టు సెంట్రల్ కో-ఆపరేటివు బ్యాంక్ గా యూనియన్లోగాని, కర్నూలు కో-ఆపరేటివు బ్యాంక్ బ్యాంకింగ్లోగాని, దీపాజిత్ చేసి, అవసరమునబట్టి వైకము, బ్యాంకులోనుండి తీసి యిచ్చుచుండవలెను.

బంధుగుల నారాయణమూర్తి

మేడం వెంకయ్య

గరికపాటి వెంకన్న

గూడూరి రామచంద్రరావు

వేశ్యాసంఘ సంస్కరణము

2-5-22 తేదీని ఆంధ్రపత్రికలో "వేశ్యాసంఘ సంస్కరణము" అను వ్యాసమును భాస్కర గోపాల కృష్ణమూర్తిగారు (సంకలనం) వ్రాసిన స్వాగతములను జదివితినీ మీర (వాసిన సంకలనం) చాలవరకు ఆమోదింపదగినవే గాని, వేశ్యాసంఘము యొక్క ప్రముఖులగు పురుషులు తప్పించుకొని, తిరుగుచుండెప్పుడు భీష్మము, పట్టుదలయుగల యొక శ్రీ ఇంతికాభారమును తీరలేనిదిగానుట ఆశ్చర్యమైన సంగతియే. అయినను ఆమె ముఖ్యముగా వేశ్యాసంఘములలోను హిందూ యువకులలోను జరుగవలసిన, అతిబాల్కవివాహములు వైద్యమొందిన బాలికల వివాహము, కూడా సంఘసంస్కరణము లొసంగి విద్యాభివృద్ధి జొందుపట్టుదలతో నుండెను.

అదియుగాక "హిందూ యువతీసంఘ సంస్కరణ పత్రిక" యను నొకపత్రికను స్థాపించి కొలదిదినములలో ప్రకటింపబునుకొని యుండెను. ఇందులకు అన్ని సంఘముల వారు కయూతి నొసంగియు నొసంగ తలచియున్నారు గాన వేశ్యాసంఘసంస్కరణలో, శ్రీ పురుషులును ఇతరసంఘసంస్కరణలో శ్రీ పురుషులును తోడ్పడుదురుగాక.

యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు పత్రికాసాధన జేయుచున్నందున, హిందూ యువతీసంఘ నొక యాశ్రయముగాను, వేశ్యాసంఘమునకు జేరువారు ప్రభుత్వప్రకారము కూడా విద్య నభ్యసించవచ్చును. ఈ యుద్ద్యమమునకు ఆమె పురుషులు చేయూత నొసంగి యుద్ద్యమాభివృద్ధి జొందుదురుగాక.

యూ. తిలకమ్మగారు ఉద్యమాభివృద్ధిని జొందించుచున్నందున ప్రభుత్వము ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రచారము చేయవలెనని యున్నాను.

వి. యస్. నారాయణ.

మితవాదులకు బహిరంగ లేఖ.

సంస్కరణములు నిజమైనవా? అవాస్తవమైనవా?

మీరు సంస్కరణములవై మనసునిల్పి కాననసభల ప్రవేశించితిరి. ఉద్యోగముల నంగీకరించితిరి. సంస్కరణముల పనిజేయించితిరి. అయ్యలారా! మీరిప్పుడు స్వప్నముగ, నిజముగ, కాననసభలలో నేమిలాభమును బొందితిరో మాకు జెప్పుడు.

(1) వెంటబడియైనను నై నికవ్యయును తగ్గింపగల్గితిరా? లేదు. అది అక్కడక్కడకు వెరుగుచునే యున్నది.

(2) ఎన్నెన్నియోవాదముల సల్పి రెయిల్వేభర్తు తగ్గింపగల్గితిరా? లేదు అది అక్కడక్కడకు మితిమీరిపోవుచున్నది.

(3) ఇండ్లందులో జేసినటుల రైలుచార్జీలను తగ్గింపుమని రైల్వే అధికారులను ప్రోత్సహింపగల్గితిరా? లేదు అవి యింకను ఎక్కువచేయబడినవి.

(4) ఇండియాలో పోస్టులచేట్లు ఎక్కువగానుండ ఆపగల్గితిరా? అవి ఇండ్లందులో తగ్గింపబడినను ఇవట నటుల జరుగలేదు.

(5) ప్రభుత్వమునకు ఆదాయమును సమకూర్చు రైల్వేలును, పోస్టాఫీసులును, కష్టము చేల పొందుచున్నవో కాణములను మీరు గన్వోగల్గితిరా?

(6) మీరు మంత్రులనుగల్గియు, విద్యను అభివృద్ధిపరచి విస్తరింపజేసి, అందఱును అందుబాటులో నుండునటుల జేయగల్గితిరా?

(7) ఒక్క-చోట నైనను ఉచిత నిర్బంధ విద్యను స్థాపించగల్గితిరా? లేదు. అది గయకార్యము, ఇప్పుడు నైజాము వారు మాత్రము చేయువలసినపని.

(8) కాననసభలలో నైనను, వ్యవసాయము, సాగు విషయమై యేమైన జేయగల్గితిరా? లేదు. అది మైసూరు, గ్వాలియరు మహారాజులపని.

(9) ఈ దేశములో కరవురాకుండ భోజనద్రవ్యముల యెగుమతిని ఆపగల్గితిరా? లేదు. అది కచ్చిమహారావుగారు ధర్మముగ లాభకరముగ జేయువలసినపని.

(10) వి. సి. యస్ నిల్వలనుండి డయరు ఓడ్డయరు మున్నగునంటివారిని తొలగించగల్గితిరా? లేదు. "క్షమింపుడు. మరచిపొందు."

11. లాడుమార్జిగారి ప్రతిపలనపూర్తి జేయుడని ప్రభుత్వమువారిని నిర్బంధపెట్టె గల్గితిరా? సరే మేముచేతనైనంత పనిచేసితిమి. ఎట్లు, ఎప్పుడు, ఎక్కడ జేసితిమో సామర్థ్యగారు బహులరచెదరు.

12. కాంగ్రెసువారు 36 సంవత్సరములకుండియు, కోరుచున్నను, న్యాయ, కార్యనిర్వాహక శాఖలను రెంటిని పేరు జేయగల్గితిరా? లేదు. మితితీర్మానమునకు రాజప్రతినిధి యంగీకరించెను. నైజాము ప్రభుత్వము ఒక్క-సంవత్సరములో తనరాజ్యములో నీ సంస్కరణమును జేగలేదు.

13. హాల్నియ గారిని ద్వీపాంతరవాసముంపుట న్యాయ సమర్థమేనా? కాదనిసరే నారాయణగారివత్సరముచెప్పెను. మీరేమిచేసితిరి అయ్యలారా?

14. నిర్బంధవిధానము న్యాయసమర్థమేనా? వార్తాపత్రికలు, ఉపన్యాసము, సంఘ నిర్మాణములవైగల ఆటంకములు నాగరకప్రభుత్వములో తగినవేనా? లేదు. అయితే మీరు స్వాతంత్ర్యమునకేమిచేసితిరి?

15. విదేశములలో నున్న భారతీయులగతి యేమి? కన్యా కాలనీలో నొంతుపినుకు విధానముమాట యేమి? కాశ్మీర గారు తమతయ్యనిమాటలతో దానిని చక్కబరుపగలరా?

దయయుంచి మీరు కాననసభలలోను మీమీ యుద్యోగములలోనుండియు నేమిచేసితిరో స్వప్నముగ జెప్పుడు. అందు పనిమీరినవారుగను, తుద్రబుద్ధిగలవారుగను, అస్వాధీనులుగను, ఒకరు చెప్పినటుల నడుచుకొనుచు సహించియుండలేదా? మీరు మీ ఉద్యోగములకు రాజీనామా నియ్యవలసినపుడు, వానినే పట్టుకొనియుండలేదా? మీరు అధికారములొనండి, బలవంతపెట్టి పనిజేయించుటయు, వ్యవసాయదారులు అన్నము లేక మాడుటయు, ఉపన్యాసకుల నిషేధించుటయు, లేఖలు నిర్బంధింపబడుటయు, నాయకులు శృంఖలాబద్ధులగుటయు, ప్రచారములు జెయిల్లోనుండుటయు, భారతకోశము నివాలాదీయుటయు, జరుగనిచ్చెదరా? మిత్రులారా! దయయుంచి, ఆలోచించి మీమార్గమును సంస్కరించుకొనుడు. మీరు నిజముగ లిబరలుపక్షమునకు జెందినవారా? కాన్పరటివు పక్షమువారా? మీరు మాయసంస్కరణముల నంటియుండ గలరా? ఇంతటి యనుభవము గల్గిన పిదప

ఆకాశ నౌకలు

సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రయత్నములు

ఆకాశమున సంచార మొనర్చుగల యుద్ధనౌకలను నిర్మించుటకుగాను అవసరము లగునూపల గావించ వలెనని సంయుక్త రాష్ట్రముల ఆకాశవిమానముల శాఖవారు విమాననిర్మాణకులను కోరిరి.

యుద్ధనౌకల వై బాంబుల వైచి ఆకాశమునుండి పోరుట కని యుద్దేశింపబడెను. ఇవిగంటకు 100 మైళ్ళ చొప్పున క్రిందకు దిగకుండ 8 గంటలకాలము ప్రయాణ మొనర్చుగలవు. అనగా తీరమునుండి 400 మైళ్ళ దూరమునకు జని యొక్కడను దిగకుండ తిరిగి రాగలవు. ఈ విమానములయందు ప్రయాణికులును బాగ్గ మొదలగు సామానులును ఒక్క-క్కటన్న బరువుగల చాల బాంబులును, విమానములతో పోరాడుటకు ఫిరంగులును గూడ దీసికొనిపోగలవు.

లండనునందు భారతసంగీత పాఠకుడు

భారతీయ గానకాస్త్రజ్ఞులు లండనునందు విరోపియను సంగీతమును పాడుట బహు అరుదు. అలీఖానుగారు బరోడా నుండివచ్చి లండనునందు వెద్దసభయందు యూరేపియను సంగీతమును పాడి సభ్యులప్రశంసను బడసిరి. ఇటీవలయములసా మాగ్యములు. అలీఖానుగారు తన సహజస్వరమధురస్వరముతో వెర్డిగారి ఒథెల్లానుండి చక్కని కీర్తనను బాడిరి వారు ఇటాలియను భావయందు రచించిన గీతములు వారి కంఠస్వర మెంత మధురమో అంత మధురముగ నే యుండును. ఈరెండును వారు నెవెడు సతీమణివద్ద నభ్యసించిరి. మీరు రాబోవు సంగీత పరిజ్ఞానములందు లండనునందు తిరిగి పాటకచ్చేరి జేయుదురు. మీరు ప్రాచ్య గానవిద్యయందు చాలగ్రంథముల రచించినను పాశ్చాత్య సంగీతములం దింకను గ్రంథముల రచించలేదు.

కలకత్తానగరములో ఒక హెడ్ కాస్ట్రేబిల్ 8 వ తేదీ వాటి ఉదయమున ఒక తుంటరిచే తుపాకితో కాల్పుబడెను. ఈ హెడ్ కాస్ట్రేబిల్ ఇంక ఇద్దరు పోలీసులతోగూడ గస్తీ చేయుచుండగా ఒక ఆంగడివద్ద ముగ్గురు నిలిచియుండిరి. వారిలో నొకడు భుగముమీద నొక గోనెసంచించి మోయుచుండెను. వారు దొంగలని సందేహించి, హెడ్ కాస్ట్రేబిల్ వారిని తరిమి, గోనెసంచించి మోయుచుండినవానిని పట్టెను. తప్పించుకొన్న ఇద్దరిలో నొకడు ఈ హెడ్ కాస్ట్రేబిల్ ను తుపాకితో కాల్పుగా నిశ్చయి కాలిలో దెబ్బతగిలెను. అతడు తత్క్షణమే వైద్యకాలకు దీసికొని పోబడెను.

వెదనందిపాడు ఫిర్యా నియోగిమహాజన విషయనిర్ధారణసభ, అన్నపురం. స్వస్తిశ్రీ యందుభిన్నామ సంవత్సర వైశాఖబహుళసప్తమి బుధవారము యీ ప్రాంతముందుగల నియోగి మహాజన బందరు. వేంచేసి సంఘనిర్ణయ సంస్థానసాక్ష్య దపాతశాలవిషయ నిర్ధారణగురించిన విషయములను చర్చించుకొనుటకు వెద్దలయిప్రకారము సదరు సప్తమిని నిర్ణయించుకొని యుంటిమిగాన ఆదికమునకు నియోగిమహాజనులు వేంచేసి తమ అభిప్రాయమును వెలిబుచ్చిన రిని ప్రార్థించుచున్నాడు. అన్నపర్తి, రామకోటిశ్వరశర్మ, కార్యదర్శి, దీక్షిత్ మందిరము అన్నపురం, బాపట్లతాలూకా.

గూడ కాననసభలవై విశ్వాసము గల్గియుండగలరా? జాతీయోద్యమములో జేరక బైటనుండగలరా? ఉద్యమకార్యమును అలక్ష్యముజేసి ఖండింపగలరా? అటులజేసి భారతము నుద్ధరింపగలరా? లిబరలు పక్షముదారైనను మాడలేట్లయినను మీరు హిందూమాతయొక్క పుత్రులును పుత్రికలునై యున్నారు. కాంగ్రెసు మీ జాతీయసంఘము. కాంగ్రెసు మీ కందరతును కాజీయమాతగ నుండెను. కాంగ్రెసుద్వారా ప్రజలకోర్కెలు దెలుపబడు చుండెను. అందు చేరుచు, ఆ కార్యక్రమములో పాల్గొనుడు. మనలోని లోపమును పూర్తిజేయుడు. మన యొక్క సంఘభావమే అధికా బలమును ఊచును. మన సంఘభావమే ధర్మమును సంపాదించును. మన సంఘభావమే స్వరాజ్యమును సంపాదించును. మీరు ఆలోచించి కాంగ్రెసులో మరల జేరెదరా? మన కందరతును భగవంతుడు సాయము జేయుగాక!

బాల్కరీ ప్రాంజీ భారూచా (భాంజీకానికొలునుండి)

కురుపాం రాజాగారి అభిప్రాయములు

పల్లెకొమ్మిడి వాస్తవ్యులగు మండ రామమూర్తి, కాసన శ్రీ విశ్వనాథంగారం శ్రీ కురుపాం రాజాగారి వ్రాసిన శేషము, అందువలన ప్రత్యక్షమున కలిపి ప్రకటనార్థము మాకు శ్రీ కురుపాం రాజాగారు పంపియుండిరి. నిన్నటి ప్రత్యక్షమున సదరు రామమూర్తి, విశ్వనాథంగారం శ్రీ కురుపాం రాజాగారి అభిప్రాయములు అనుభవిత క్రింద ప్రకటింపబడినది. నేడు శ్రీ రాజాగారి ప్రత్యక్షమీ క్రింద ప్రకటించినారము. ఆ-ప-సం

నాచే బ్ర:టికమైన "స్వదేశములకు విజ్ఞప్తి" అను పుస్తకమున నచ్చుటచేత విమర్శించుచు 9-4-22 తేదీన గం 10-0 మండలములోని దగు పల్లెకొమ్మిడి తాలూకా పాతపట్టణ వాస్తవ్యులకు మండ రామమూర్తి, కాసన శ్రీ విశ్వనాథంగారం వ్రాసియున్న పత్రమునకు నా సమాధాన మిక్రింద బొందు పరచుచున్నాను.

ఎట్టి కార్యములైన నేవిభవన సంబంధము అనుభవము లేని వారలు యెట్టి బాధ్యతయును వహింపని కారణమున యెటుండి లోపముల నెఱుఁచుచున్నారో గాని తాము స్వ యముగ కార్య మాచరించునపు డిట్టి ప్రయత్నమునకు గడంగ జాలరు. అందు పాలనాబాధ్యత వహించినవారి కందలి కష్ట, సుఖములు విదితములు గాగలవు. ఇందుకు నిదర్శము. గా|| వి. మున్. కర్మగారు కద్రాసు కాసన నిర్మాణసభలో సభ్యులుగ నుండిన కాలమందు వారివ్యక్తి నెల్ల తెలియి యుండును. వీ రిండియా ఎగ్జిక్యూటివ్ కంట్ సభ్యులై సెప్టెంబరు 1918 సం. 10 నవంబరు నెలలో మద్రాసుకు దుపర్యవేసించుచు రాచకావ్యము లాచరించువారికి గలగు యిష్టములు సహజములనియును వై నుండి వానిని గవనించువారల కని దోషభూయిష్టములుగ గోచరించుననియును నూచించియున్నాను. కావున భారతీయు లు ప్రభుత్వమువారి వ్యవహారములను దోషములుగా నిర సింపి నిమత్సాహపరుల జూతుకంటె వాకల కన్ని విధముల గడ యలై యుండుట మేలు.

2. ప్రభుత్వమువారు మనదేశమునకు దాదాపుగా 150 సంవత్సరములక్రిందట వచ్చియున్నారు. ఇంతటి కొలదికాల ములో నంతకుబూర్వ మిదేశ మొందిన ఘాతుకములు, బంది పోటులు, బలవన్మరణములు, దారిద్ర్యపుడులు మొదలగు హార కర్మములను యాపునాపి నేటి కొక నాగరిక దేశ మనదగినయట్లు, కృషి వాణిజ్యములను, ప్రజల సుఖదీనములను, వలయు సౌ: క్యముల, నయోమార్గముల మూలమునను, లెంతివార్తలమూల మున నింక నెన్నియో యాపూర్వ విచిత్ర యంత్రసాధనములచే గలిగించిన యీ బ్రిటిషుప్రభుత్వమున నింతకంటె నెక్కుడుగ నేటి నాగరికమున పొందుదేశము వాంఛింపుచున్నదో తెలియ రాదు. ఇంతకును నాగరిక మన నెదియో యోచితము. బుద్ధి కుశలతచే నేర్పూసాభ్యుదయలకు ప్రయత్నించి తన్మూలమున విజయమొంది తత్ఫలితము ననుభవించుచు సహృదయ స్వభావ ముల ననుసరింపుచు, మనకు గావలయునంతవరకు, విదేశీయుల మాగ్గములం ద్రొక్కుచు యుక్తము కష్టజ్ఞానము గల్గి కార్య ములను నిర్వహించుటయే నాగరికము. ఇది ప్రజాయత్నమువై నాధారపడియుండును గాని, ప్రభుత్వమువై గాదు.

3. తేశమున నదిర్పము వృద్ధియైనదను ప్రశ్నమునకు నా యుత్తరము. ఎప్పుడైనను పాలనాసౌకర్యముల ననుసరించి భర్తము నొక్కరీతిచే యుండును. ఆధర్మములు ప్రజల వర్త నలనుబట్టియు, దేశ, కాల, పాత్రతలనుబట్టియును కొన్ని మా ర్యులను జెందుచుండును. అట్టితేలి యవి ప్రవాసప్రతి కర్మచరక ముగనో, సంపత్తికగముగనో, యుండవచ్చును. గాని నిజముగ గట్టి మార్పులు పరిపాలనమువలన గాక, ప్రజావర్తనములక గలగునని యోచించుటయే యుక్తము.

4. ప్రజలు కల్లుసారాయిలు త్రాగి మత్తుపొందుతే వత విచారకూన్యలై యున్నారని వ్రాసిన యంశము యధార్థమే గాని యది ప్రస్తుత పరిపాలనమువలన గలిగిన యనర్థము గానా లదు. త్రాగుడు మొదలగు మత్తుపదార్థములు నాడుకచేయుట దురభ్యాస మనియు, దానివలన జాల గడ్డములు గలవనియును మన ప్రభుత్వమునా లెట్టిగి దేశమున యాపునామొట్టయే పర మాధిగ నెంచి యది వలనని యుద్వేగించుటకు కరపత్రము లను పట్టిపెట్టి బీదో మూలముగ బ్రవరించిరి.

ప్రాఫెసర్ హెడ్జ్, హార్టింగ్ ప్రెస్ మొదలగు మహో దాయలు కూడ నిజ దురభ్యాస మని ఖండించుచు దీనివలన గలగు నష్టములు ప్రజలకు బోధించు బుస్తకములువ్రాసిరి.

ఆచార్యకాలముక్రిందట నీ దురలవాటును మనదేశమున రూపుమాపుటకు ఆమెకొనుండి పున్నపుట్టు బాకనక అను నాతడు మనదేశమునకు వచ్చి మనకు జాల బోధించెను. ఈ బోధనము లిట్లుండ నీ తులవాటులు పూర్తిగ రూపుమాయు కొఱకు కల్లు సారాయి నల్లనుండు మొదలగు మత్తుపదార్థముల వై విస్తరించి పన్నులుగూడ బిగించియున్నారు. ఇంతకేసినను ప్రజల తులవాటులనుండి దూరముగావండిన యంశము మనము గుర్తించుచున్నాము. ఇట్టి తులవాటులు మానుకొను సమర్థతే శము ప్రజలభావముల నంకురింపజేసియున్నవి గాని పాతబోధ నములవలన గాదు. సహాయనిరాకరణావలంబు లీ దురలవాటు లను దేశమందు గానరాకుండ జేయుటకు తమ శక్తివంచనలేక, కల్లుసారాయి దుకాణములను గట్టిప యత్నించియున్న నీ దురభ్యాసములు రూపుమానుక బోవుటయే గాక దుకాణము లు గట్టియటచే నిట్టి దురభ్యాసముల కలనాటుపరచి వారల కీ మధుపానములు ధారాళముగ జిక్కుకబోవుటచే వారు వాని ని విస్మరింపలేక దృష్టియంతయు త్రాగుడువై నిల్చి యెట్టులేలకు దానిని సంగ్రహించు నెంచుటవలన మునుపటికంటె యీ దుర భ్యాసమందు వారి కభిలాషము పెచ్చగునుగాని తగ్గజాలదు. మొత్తమునై సహాయనిరాకరణవాదుల ప్రయత్నములచే ప్రభు త్వమువారికి బోంతగాబడి నష్టము గలిగినదిగాని త్రాగుడు దుర భ్యాస మునుగంటదేని యూహించవచ్చును.

5. పూర్వపురాణాల పరిపాలనమందైనను ప్రస్తుత పాలన మందైనను దేశభివృద్ధి యంతయు పాలకపాత్రులచేత సచు విభాగత్వ మొంది యుండెడిది. ప్రజాహితమునకై రాజులను ద్రవ్యహితమునకై ప్రజలను బాటుపడుచుండిరి గాన బూర్వ కాలమున దేశమున వృధాబోధనములు లేకుండెడిది. ఇప్పు డన్నో ప్రభుత్వమువారు ప్రజాహితమునకై వలయు మార్గములు చూపుచున్నాను ప్రజలు సక్రమాభివృద్ధిని గోరక వానిని నిర సింపించుచే మనదేశమున నభివృద్ధి విఫలముగ గానరావచ్చును.

6. మనదేశమునందు మొత్తముమీద పండుచుండగా నేరుయు 20వందలక్షల ప్రజలు కాశమండలములో నాశ్వర్య మేమున్నది యను ప్రశ్నమును గొంత జెప్పుచుచున్నాను.

మనదేశ మెంతపండుచున్నను మనకు గావలసి మనదేశ మున బండని పంట లెన్ని యిత దేశముల బండతేను. స్థలభేద మొంచక జనోపయోగములైన వివిధ వస్తువులను మానవు దుప యోగించుటయే కదా. దైవస్వరూపు. ఆచార్యకాలముక్రిందట జరిగిన పశ్చిమమహాయుద్ధమున ప్రజలన్న మలేక మలచుల మాడు చుండు సమయమున మనదేశ మీ దైవ నిర్ణయము ననుసరించి నందున మనము కొన్నియిట్లు: దులకు బాల్పడిన మాట శత్రుము. ఇది కాలవైవిధ్యము ననుసరించి తటస్థించినది. ఇట్టి విధే దము లిట్టి వివరీతసమయములలో సమమాడుచునే యుండును. కొన్ని సౌకర్యముల కిరరదేశసహాయపేక్ష మన తండుట సహజమే గనుక యిట్టి సంకట సమయములో లోకముతో పాటు మనమును భాగస్వాములము గావలసివచ్చును.

7. అంతయు వారిచేతనే యున్నది. మన కెట్టిహక్కు ను లేదను ప్రశ్నమునకు సమాధానము.

సహృదయముగ నొక పాలకునిచే బాంధవ్యము కల టు పడిన యీ హిందూ సామ్రాజ్యమందలి హక్కు లన్నియు పాలకునియం దుండుటయే యీ దేశస్వాభావికము. ఇప్పు డా పూర్వధర్మము కద్దుచేయబడునని యిది ప్రజలయదృష్టము. ఆ సేతుహిమాంబ పర్యంతము గల యీ హిందూదేశము సాటి దేశములవలె గాక వివిధభేదములుగల కీర్తిస్థానీతులచేతను పలు భావలక్షణము వేరువేరు మతములచేతను వివిధాభిప్రాయములతో డను బలు తెరంగు లగు సస్య ఫల ఖనిబాదులచే బరగచున్నది. సహజముగ నిట్టిభేదములు గల దేశమునకు వివిధ విధానము లతో గూడి: పరిపాలన మేకచ్ఛత్రాధిపతిచే గావలయు నగునము గలదు గావున సస్యసామన్య స్వతంత్రపాలన మీ దేశమున కుపచరింపడు. ఒకప్పుడట్టి పాలనమే సిద్ధియైనది దేశమంత సాంఘికాభిప్రాయములు దడనుగుణ్యములై క్రవ ర్తింపవు. కావుననే హిందూదేశము దైవికమునో లేక మాను వమునో ఒక బాలకునిచే పరిపాలింపబడుచున్నది. ఇట్లున్నను ప్రజలకు గ్రహముగ స్వాతంత్ర్య మొసంగుటయే ప్రభుత్వ భర్తముగావున 1921 సంవత్సరమున మాండుకు వచ్చునపు గం సుగ్రహము లాచరణలోబెట్టి తన్మూలమున ప్రజలకు స్వతంత్ర పాలనము జనిపించింప పాలకు లభిలించిరి కాని వాని కడ్డు గట్టులుగ పలు దెరంగల ప్రజలు నిలచుటచే నిరంకు క్రమవిజ యము గాంచక స్వతంత్రపాలనాసౌకర్యముల నెరుంగకుండుట విచారకరము. పాలకులు మనచేత నిడిన క్రమముక్రమ

లగు హక్కులను నిరసింపుచు నన్నీ హక్కులు వాతంత్రమునను వని పరితపించుట మేలుగాదు. కావున భారతీయులు ప్రభుత్వో ద్దేశమును గమనించి క్రమవిజయ మొందుచునని నమ్ముచున్నాను.

8. బంగారు వెండినాణెములు వాడవలసిన తేశమున తోలుముక్కలకంటె నధ్యునమైన కారితములు నాణెరూప మున వాడబడుచున్నదను ప్రశ్నమునకు ప్రత్యుత్తరము:—

భూమిలో దొరకడు బంగారు, వెండి మొదలగు ను త్రవ లోహము లరుజుగ జిక్కుచున్నందున బూర్వమునుండి ము వాణిజ్య బాహుళ్యమునకు జాలనందున మనవారి లోహ ముల నడంగ నగల రూపమున భరింపవలసి వచ్చు సమయమున తీసిని బాహుళ్యముగ నాణెరూపముగ మార్చుటకు వీలుగాకనే నేటికి మనదేశమే యనగల ప్రపంచమున నితరదేశములలోగూ డ సర్వజనసామాన్యోపయోగమునకై కృషి వాణిజ్య సౌకర్య మున కనుసూలముగ కాగితములే నాణెరూపముగ వాడబడు చున్నది.

9. ఇక చనకర్తవ్యము:—

మనదేశమునకు స్వతస్సిద్ధమైన యనకాశములనుబట్టి వ్యవ సాయము ముఖ్యమైన యాధారముగ నేర్పడగలదు. అట్టి వ్యవసాయ మీనాటి కాస్త్రజ్ఞుల పరిశోధనమునుబట్టి యభివృద్ధి జేయుగలిగి:చో మనదేశసాధ్యము యాపునామొట్టయే గాక, యితర దేశములకుగూడ సర్వసహాయములను జేసియుండును. కటికబీదలకు నూలువడుకుట యొకవిధమైన యాధారమేగాని యది వ్యవసాయమువలె, నీనాటిప్రజల యనసరములకు సహాయ ము జేయజాలదు. అదియునుగాక నీదేశములో చేతిశ్రేతో తయారుకావలసిన బట్టి లెంతయో కాలమున కెంతయో ప్రియ మగు భ:కు, మనదేశమునాటివాడుకకు లభించును. మనమితర దేశములలో యంత్రసహాయమున తేయుచుండినబట్టులు గట్టిసంత జూతమున మనకు శతగాక నితరదేశములవై నాధారపడియుం టుటగాదు. గాని తన్మూలమున మనకు కాకధర్మకు బట్టులభిం చును. ఈ దేశదారిద్ర్యమును పాపుటకు నితరదేశములతోపాటు త్రోవభివృద్ధి నొందుటకును, మనదేశమందు పాశుకానియన్న వ్రాస్యభావమును బోగొట్టి యస్యదేశనాగరికతను, విద్యలను కట్టుబాటులను జవియించి, మనయాశరణుకు దగినట్లు సన:దిం యలంబించి పురోభివృద్ధిని బొందవలయునేగాని, సహాయ నిరాకరణతీక్ష నూని,యహింసాశ్రయము ననుసరించి, ఎంతవరకు బోధించునంత మూతమున యనసరమగు నుపయోగము మన మొందక పోవుటయే గాక, క్రమపరిపాలనమునకును నెమ్మదికిని భంగముగలిగించి, తుదకు వృధాబోధనములపాటుగావలసివచ్చు ను. కావున మనవారు ప్రభుత్వకమాధికారమునకు విధేయులై ప్ర భుత్వమువారు ప్రసాదించిన సంస్కరణములమున సత్వర స్వరాజ్యమును బడలించుటయే మాహితోపదేశమును మదీయదేశ సోదరులను మఱియొక సారి హెచ్చరించుచున్నాను.

వి. యన్. సూర్యనారాయణరావు,
శ్రీ కురుపాం జమీందారువారు.

ఆంధ్ర సేవాసంఘము - కాకినాడ.

రాజమండ్రి చింతామణి థియేటరు హాలులో
10-5-1922 తేదీ బుధవారము

లవ - కు శ
ప్రదర్శింతురు.
పి. వి. మానుమంతరావు,
కె. కృష్ణమూర్తి,
జాయింటు సెక్రటరీలు.

The Y. M. H. Club Cocanada.
శ్రీ యువజనాసంఘసభ్యులు కాకినాడవారు
బెజవాడలో శ్రీమైలవరం
పాలభారతీసంఘమువారి హాలులో
13-5-22 శనివారమునంచి నాటకములు ప్రదర్శించు
13-5-22 శనివారము కృష్ణ లీల త్రురు.
15-5-22 సోమవారము ధ్రువవిజయము
పురుషోత్తము రూపు 3, 2, 1, 0-8-0
టిక్కెట్లు:—
శ్రీలకు: ,, 2, 1, 0-8-0
(86) సా. శేషగిరిరావు, కార్యదర్శి.

జెజివాడ మ్యునిసిపాలిటీ

జెజివాడ మ్యునిసిపల్ ఎన్నికల పరిధిలోని మొత్తం ప్రజలను యిది జెజివాడ పురపాలకాంశ ఆంధ్రప్రదేశ్ మంత్రయవళిలో ఎదురుచూచుచున్నది.

తమ గణపతి వాటిను ఒక సంవత్సరమున్నరకాలము కాన్సిలులోనే యుండి ప్రజలయొక్క సహజమైన ఆధికారము నకు అడ్డంకువలె కలిగించినందున కొత్త ఎన్నికలు జరుగువలెననుకుని నియమిత సాధన ప్రకటన బోధించినందున వారిద్దరు జమీందారులు వెళ్లిరి.

ఎన్నికలు జరగవలెననుకుని నియమిత సాధన ప్రకటన బోధించినందున వారిద్దరు జమీందారులు వెళ్లిరి. ఎన్నికలు జరగవలెననుకుని నియమిత సాధన ప్రకటన బోధించినందున వారిద్దరు జమీందారులు వెళ్లిరి.

వాకిలి రాజమండ్రి నుండి గూడూరు వరకు తిరుగుబాటును నడుపుచు ఈ యుద్ధమున వారివారి వాకిలి దిక్కు-దిక్కి వారి కష్టములను గూర్చి జనులకు వాటిని అత్యుగ్రా, తమ కోరిక ననుసరించి ఎన్నికలు జరిగినచో తమకు కష్టమున్న మాటయే లేదని వారు నెలవిచ్చి యుండిరి.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా జాతీయ సంఘము

అధ్యక్షులవారు

గంగ వ ప్రచురణ

గంగం సమీపము ఏప్రిల్ నెల

Table with financial details including items like 'రేషి కో-కాధికారి నిల్వ', 'బ్యాంకు రుద్ద', 'చిరా', and amounts in rupees and paise.

మౌ చ్చ రి క

శ్రీ దక్షిణ వల్లూరు సంస్థానాధీశు లగువారి పార్టిషను దావా ఆపు చేయబడి నదరు కుమార రాజాగారి తల్లిగారిని మైనరు వాటాకు రాజాగారి వాటా తల్లి గారు చేయు ఋణములు చెల్ల బడవు గనుక ఇదివరకు ఆ మైనరు వాటామీద తల్లిగారికి పెట్టుబడి పెట్టినవారు తిరిగి పెట్టుబడి పెట్టితే రాజాగారికి గాని వారి కుమారుడు గారికి గాని యెట్టి విధముగా బాధ్యత లేదు.

ప్రస్తుత కాలమున కుతగిన పలు రకముల

పట్టుచిరలు, బాకెట్లకు తగిన పట్టుచిరుసులు, పట్టు అంగవస్త్రములు, కోట్లకు, వడ్లులకు తగిన పట్టుచిరుసులు, చాలకాలము వరకు కుంకుమవట్టి టన్నులు, చైనాపట్టు ట్వీడులు, మస్లిన్లు, నర్జెను, ఆల్ పాకాలు, ఇవిగాక కోటుకుతగిన చెక్క-రకములు, శీతలుగలగిన్నట్టియు, లేక సాదా వస్త్రాకములు, మోర్సిరైసును ట్వీలులు మున్నగునవి ఎక్కడ దొరకును.

దయచేసి ఈ దిగువ తెలుపబడిన విలాసమున కొకసారి పోయి చూచిన దాని నిజము మీకే తెలియును.

ఎడినమల్ లేఖ రాజ్ అండు కో., 44, రత్నమబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

చదివించుడు! మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతావత్తములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధావధముల నేల కొనలేదు?

- 1. బాంబేలోని కర్మాచార్యులచే గుణములు వాడుక వాడకట్ట వచ్చు కోగులకు అతివృష్టికరముగ నున్నది. 2. కె. విశ్వానాథ్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాక్సెబజారువిధి రంగూను, బర్మా. 3. కామయదార రత్నాచార్యులు జమీందారు గుండు సకలవిధ కోగములను పూర్తిగా బాగుచేయును. 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూపు 1-4-0

సారస్వతావము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, పుద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు జ్యోషధము. మెదడు దుర్బలము, మరపు, శలవేడిమి, వలబద్ధకము, ఆకలిలేకుండుట, కాంటిసేనత, గుల్మము, మూలరోగము, స్వప్నస్థలము, క్షుధుస్థలము మున్నగువాటిని పోగొట్టి ఆమితమైన శుద్ధరక్తము విచ్చుచు బలమును గలిగించును. ఇది మానవకోటికి గొప్ప వరప్రసాదము. 20 రిజముల జ్యోషధముగల బుడ్డి 1 కి రూపు 1-0-0.

ముఖ్యకరుణ: మా కారాదారుల సౌకర్యార్థమై వాగుబోరులచే మద్రాసు, నెం 831 తంబు శెట్టిపేట్లో మా ప్రాచీన లేకచియబాగును. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొనగ కోరెదము. వి. పి. ఆర్. లు మద్రాసు ప్రాచీనమండీ పంపబడెత్తు. 801-594)

సాశ్వత, వెంకటాచల పండితులు శ్రీశీలారావువ వైద్యశాల మైసూరు.

Doctor V. Seshagiri Rao garu 26, Vallabha Agraharam, Triplicane High Road MADRAS.

దంత చూపు వెల డబ్బీ 1-కి 2-0-0 అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు హాజరుచున్నది. ఈ ధంతచూపుతో పండు తో ముఖవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోట చుర్చుండునంత యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును. అమృతాంజనము డిప్రో: బాంబాయి - మదరాసు.

వేమన (సంపూర్ణ జీవితము, బోధనలు) కర్త:- వంగూరి నుబ్బారావు. ఇదివరకు వేమన్నను గూర్చి ప్రకటింపని ఇతివృత్తములు వెల్లగు లున్నవి. 1-కి రూపు 2-0-0 ఆంధ్రక్షత్రియులు ఈ చర్చవై జరిగిన వాదోపవాదములు అద్భుతము. రూపు 1-కి 0-0 వెంటనే ప్రాయురణ. (3268) కమలకుటీరము, ట్రీప్లికేను - మదరాసు.

ERASMIC

(3498)

ఎరాస్మిక్ నబ్బులు (స్నానమునకు)

దేహసౌందర్యమునకు అత్యవసరముగ తగియున్నది. అందముగ నుండగోరు నారీరత్నములకిది యొక ఆహారము. బలమును చురుకైన దుఃఖములను బాటద్రోలి దేహమునకు సువాసన నిచ్చును. దేహముయొక్క కాంతి వర్ణిల్ గలదు.

ఇటువంటి సబ్బులను జూచి మోసపోకండి!
అన్నిపావులలో దొరకును. (ఇ)

THE
Kalapatharu Ayurvedic Works
FOUNDED AND DIRECTED BY
**MAHAMAHOPADHYAYA KAVIRAJ,
GANANATH SEN, SARASWATI M A., L M**
**Are you in the Full Glory
OF
Manly Strength** (3894)
If not you are in urgent need of radical
remedy to regain your strength and
Manly Power Try
BRISHA JOGA
Prepared on the basis of the Makaradhwaj,
Gold, Musk, etc., in assimilable form
It Guarantees Results
It quickly renews VIGOUR and VITALITY
and restores power of SUPER-MANHOOD.
Price one Phial (to last 30 days)
Rs. 6-4 Per V. P. P. Rs 6-10.
94, Grev Street, CALCUTTA

అమృతాంజనము

తలనెప్పలకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర ఏ విధమైన నెప్పలను కూడ
మా అమృతాంజనము వాడెనంత

మాత్రమున నయమగును వెల 0-10-0 అణాలు.

జగత్ప్రసిద్ధి జెందిన దివ్యాంజనము
పంచభాష చీటిచూచి కొనిన మోసము గలుగదు.
ప్రతియింట నుండదగినది. గొప్ప గొప్పవారిచే
వేలకు వేలు యోగ్యతా పత్రములు పొందినది.

అమృతాంజనము దీపో. నుదరామ బొంబాయి.

POLINES

18 సంవత్సరముల నుండి చాల ప్రసిద్ధి జెందినది.

ఈ ఔషధము గ నెరియ మొదలగు అన్ని విధములైన
గమలకు గ్యారంటీగా చెప్పబడినది. ఇది నుప్రసిద్ధమైన
వనమాలికలచేత మాత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక మో
తారు సేవించిన ఉపశమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో
వ్యాధిని అత్యంత అయిదు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చే
యును. ఇంతకు మించి వ్రాయబడినది. ఒక సీసానుండు తెప్పిం
చుకొని సేవించినపిదప రోగులకే అనుభవముమీద గుణమును
తెలియగలదు. పోస్టుచార్జితో సహా బుడ్డి 1 కి రు 3.7-0
తెండింటికి రు 6-10-0 మూడింటికి రు 9-12-0 మాత్రమే.

[8458] ఉత్తరములు యింగ్లీషులో వ్రాయబడి యుచితము
D. polines & Co
Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lane
Calcutta

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతక చక్రము (కుండలి) యొక్క నక్షత్రము (2)
పుట్టిన తేది, జనన కాల భుజియలగాని (3) జాతకునియొక్క జన్మ
నామము, ప్రస్తుతపు కుటుంబము, మాకు ఉత్తరము. వాయుసయ
యముగాని, ఈమూటిలో నెదియో యొకటి మాకు పంపినయె
డల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, శరీరగోళము,
ధనసంపాదక, ఆయుర్దాయము, భార్యము, సంతానము, కళత్ర
సౌఖ్యము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలగు 25 సంతులు దా
ఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పం
పెదము. ఈ వాసి నంతులు సరిగా నన్నయెడల, జాతకుని
యొక్క ఆయుర్దాయము ఆఖరువరకు జరుగజోవు ప్రతిసంగ
ఘటనలు, అనగా, మహాదశ, అంతర్దశాఫలములు గల పూరా
జాతకము, శాస్త్రసమ్యక్తముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా
జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. పూరాజాతకము వ్రాయించు
కొనువారు రు 2 లు, ఆధ్యాత్మ ముందుగా పంపవలెను. అట్లు
పంపగానే జాతకము పూర్తిగా ఆఖరువరకు తయారుచేసి
తక్కిన రు 3 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తముమీద 1 సం॥ రం వరకు ముందు జరుగజోవు
ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు వివ
రముగా వ్రాయబడు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు అగును.
దీనికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, మాకు పంపిన
చాలను.

జాతకమార్పాడము

మొదటిభాగము

జ్యోతిషమందు ఏమియు ప్రవేశము లేనివారికి ఈ గ్రంథ
ము మిక్కిలి ఉపయోగము. దీనినిబట్టి భూగర్భవిషద్యస్త
మానఫలములు అతిసులభముగా తెలియును. కావలసిన వారికి
వి. పి. ఖర్చులతో రు 2-8-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

రెండవ భాగము

ఇది అచ్చుతూర్తికయి సిద్ధముగా నున్నది. 300 పేజీలు.
ఇందు లక్ష స్థూటము, గ్రహస్థూటము, భావస్థూటము, మధ్యల
ములు, పాదశతకము, అష్టకవర్ణ, తాత్పర్యసహితముగా నుమారు
1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషశాస్త్రములతోను ద్వాదశ
భావఫలములు మహాదశ అంతర్దశాఫలములును, ఇంకను ఆశేక
గంతులతో మిక్కిలి సులభతైలి అత్యద్భుతముగా వ్రాయ
బడినది. దీనివలన అన్ని గంతులు పూర్తిగా తెలియును.
ఈ గ్రంథము నచ్చనియెడల తిరిగి సొమ్ము వాపసు చేయుదుము.
ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు ధరఖాస్తులు పంపినవారు
తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల వెంటనే వి. పి. గా పంపెదము.
దీనివల పోస్టుఖర్చులు గాక రూ 2-0-0 లు.

అలస్యతానాశ ప్రతులు దొరకవు.

ఆ కెల్ల వెంకట శాస్త్రి.
గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు.
(3512) (గోదావరిజిల్లా)

తెల్లకుప్పలకు పూచీయైన

ఔషధము

చర్మమునైన యుండు తెల్లమచ్చలు వైపుత వలన 8
దినములలో మాయమై పోవును. ఈ ఔషధము ఒక మహాత్మునిచే
(శ్రీమత్ మైన మూలికలచే తయారు చేయబడినది. మచ్చలు
మాసిపోని ఎడల యిచ్చిన ధరకంటె రెండింతలు వైకము
వాపసియ్యబడును. బుడ్డి 1-కి ధర పి. పి. తో సహా రు 8 లు.

* తీరములు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

(3490) The Aryan Nursery, P O Kamtau
Darbhanga.

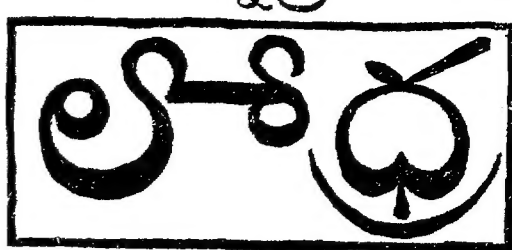
INDIA'S OWN VEDIC RISHI'S
GIFT FOR ALL AGES.

The 'proved best tonic for all unfit con-
ditions of the Body Mind and Higher Centres.
Stops Mind wandering, Forgetfulness
and develops a magnificent never-forgetting
Memory.

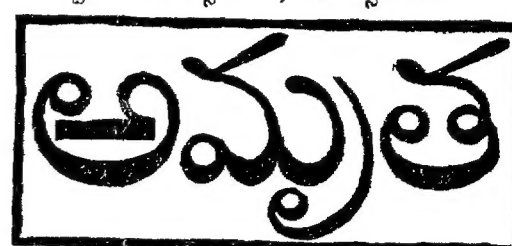
Makes you feel fit as a Prize Fighter all
the day no disappointment. Price per phial
Rs. 1/3, Dozen Rs. 16/8, Literature Free.

The Hindu Medicine,
Post Box No. 841, Calcutta.

కేసరి-రత్నత్రయము

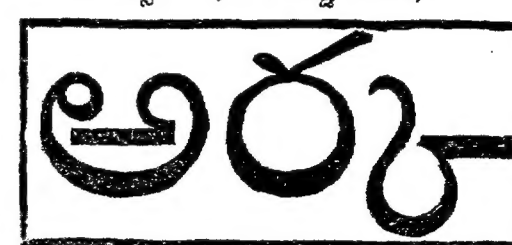

గర్భశయరోగ నివారిణి:—శ్రీలక్ష్మ గలుగు ఋతుకూల
బహిష్టికాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మైలబానిగాను తక్కువ
కాను పోవుట తునుమరోగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత,
మలబద్ధకము, మాతికాజారము, కీళ్లవొప్పలు, అరకాళ్లు,
అరచేతులుమంట మొదలగు శ్రీలక్ష్మ మర్క వ్యాధులను తుడు
ర్చును 12 ఔస్సు 8-0-0; 6 ఔస్సు 1-10-0

రక్తశుద్ధి వ్రావకము:—ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము,
అశీర్ణము, కీళ్లవొప్పలు, మేహవ్యాధులు, కడుపులో మంట
మొదలగు వ్యాధులను నివారింపి శరీరమునకు కాంతిని ముఖ
మునకు లేజన్చు నిచ్చును.

12 ఔస్సు 8-0-0; 6 ఔస్సు 1-10-0,

సర్వజ్వరనివారిణి

దీనివల 6 ఔస్సు 2-8-0; 3 ఔస్సు 1-8-0; 1 ఔస్సు 0-8-0

కేసరి కుటీరం,

(166) ఆయుర్వేద అనుషధశాల,
88 పోలీసు కమిషనర ఆఫీసుగోడ్డు, ఎళుంబూరు మౌవాన్

ది ఇన్ డెపెన్ డెంటు

ప్రేడింగు కంపెనీ

7 ఏ-ఫోర్టువీధి, బొంబాయి.

దూది, నాలు, బంగారము, వెండి, కాయభాస్కములు
మున్నగువాటిలో వ్యాపారము నడపుటకు కమిషను పుచ్చు
కొని ప్రతిజాగాలోను అమ్మకము చేయునట్టియు కొనుగట్టియు
ఏజెంట్లు కావలెను వివరములకు బాబు వ్రాయవలెను. (87)

వనాషధిసరస్వరిల్లా

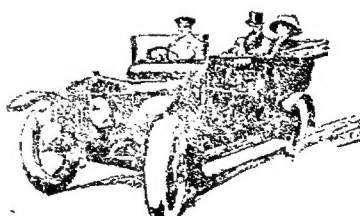
రక్తహీనతను రక్తముయొక్క శక్తికృతను పోగొట్టుట
యందు శోధించి గాంచినది. ధర 1-10-0

ఇండియా సినిమాకాండు ఎన్సటికై నను తపాలాఖర్చు
పురితముగా పంపవలెను. (2978)

విలాసము వి. డి. సావంత్

నెం 144 ఫనసవాడీ, బొంబాయి

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈపాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు
కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవరుగా
తయారై సర్టిఫికేట్లు గెవర్నమెంటు లైసెన్సు
పొందగలరు. బస దొరకును. భోజనమునకు నె
1-కి రు 16 లు చొప్పున చెల్లించవలెను. (11)
GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.
Post Box No. 100, Kilpauk, Madra

భ్యాతిచెందిన ఆంధ్రప్రముఖులచే పోషించబడుచున్నది.
ది ఏషియన్ కమర్షియల్ అస్సూరన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

ఏషియన్ అను యాభిమా కంపెనీ పాలిసిదారులకు మితిలేని లాభములను, సౌకర్యములను యిచ్చుచున్నది.
ఏషియన్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ మొట్టమొదటిసారిగా పాలిసి చెందువిధముల ఆధారముల కలుగజేయుచున్నది.
మొదటిసారి మీ ముసలితనమునందును, మరియొక సారి మీ అనంతరము మీ కుటుంబములకు ఎన్ (ఆధార ద్రవ్యము) యివ్వబడును. భీమా చేయించుకొనగోరువారు ముందుగా ఏషియన్ కంపెనీ వారి నిబంధనల మున్నగు విషయములను సాకల్యముగా చదివి తరువాత తమ కిష్ట మున్నచోట భీమా చేయించుకొన గోరెదము ఇతర వివరములను ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాసి పొందగలరు.

జి. ఏ. ఎన్. రావు, బి. (Com)
చీఫ్ ఆఫ్ఫైజరు ఇన్ ఛార్జ్,
మకాం నూనూరుపేట పోస్టు,

60

జె. కె. రాజారావు పంతులు,
కార్యదర్శి, మద్రాసు. (ట్రాంచి,
పోస్టు గుంటూరు.

బ్రొట్టమైన్

(2)

బలమును, ఆరోగ్యమును నిచ్చు, ఒక ఆహారము. ఇది పాలు, విట్టమైన్, మాల్టు అను ధాన్యములతోను, ఇంకను అనేక జలకర్మక మగు పదార్థముల సారమును పిండి యాగపెట్టి చేర్చిన యొక దివ్యాహారము.
కొన్ని వర్షములకు పూర్వము, పెద్దదగు వ్యాధులు శరీరములోని కొన్ని యంగములు లేచిపోవుటచేతనే కలుగుచున్నవనియు, ఈ యంగములను భుజించిన వ్యాధులు నిర్మలమయమగుటచేతయు ఇది యెక్కువ నుండు నదియు తెలియదు. ఇప్పుడో జర్మనీలోను, అమెరికాలోను, దీర్ఘకాలపు విషయ చేసినదానిలో అనేక పట్టు, లతలు, పాలు పిటిలో కలదనియు దాక్టర్లు కనిపెట్టియున్నారు. ఈ చిన్నపరిమాణము గల సారమును పిండితీయుట కష్ట మైనను దానికి తగు మార్గమును కనుగొని యున్నారు. బ్రొట్టమైన్ అనునది ఈ సారము గల ఒక శుద్ధాహారము. దీనిని ఇతరపదార్థములతోచేర్చి భుజించవచ్చును. ఎట్టిపని చేయవలెనను దీనినిభుజింపవచ్చును. బుడ్డి 1-కి రు 1-8-0.
మద్రాసు కెమికల్ ఇండస్ట్రీసు (లిమిటెడు) పోస్టు బాక్సు నెం. 1208, మద్రాసు.

గజత్తు సిద్ధిగాంచిన
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

వేగుబోషధములు

వేగు వ్యాధిని గుణపరచుటకే గాక దానిని తాకుండచేయుటకు గూడ నుపయోగింపదగిన దివ్యవృక్షములు.
ఇవి ఈ దేశమునం దన్నిప్రదేశములయందు మాత్రమే గాక, బర్మా, సిలోన్ మున్నగు నితర దేశములు, ప్రదేశములందు సైతము విశేషముగ నుపయోగింపబడి పొగడ్త కెక్కినవి.
పెద్దసెట్టు రూపు 2—2—0 లు; చిన్న సెట్టు రూపు 1—6—0 లు.
వ్యాకింగు, పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాలటాగు ఉచితము.
టెలిగ్రాఫ్ అడ్రసు: ఆయుర్వేదాశ్రమం,
“పండిట్” మద్రాసు. (1045) నెం. 41, ఆచారపుకే వీధి, మద్రాసు.

ఇ సా న థ లె

మలేరియా జ్వరమునకు అమోఘమైన బోషధము.

జ్వరగడ్డను కరిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టును. మలేరియాను రానియ్యక అతంకపరచుటకై ఉదయం, సాయంకాలములందు పూటకు ఒకమోతాదుచొప్పున తీసుకొనవలెను.
అస్ట్రా
తిమురునాయుపు, యూర్క్ ఆసిడ్ మూత్రకృచ్ఛరోగము మున్నగువానికి తగిన దివ్యవృక్ష మిది యొక్కటియే. నమ్మకమైనట్టి మందుల దుకాణములందు, బోషధశాలలందు దొరకును.
హెస్సర్లు గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం 159, పోర్టు - బొంబాయి.
Hessner. ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజంట్లు. (25)

కోవినియా తైలము

జీవవికాలములో ఉపయోగించుటకా వచ్చిన శీతములను చూపవలెను సాంకర్యమును యిచ్చును. అనేక శ్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ తైలమును ప్రతిమందులందును అవశ్యకము. ఎల్లవోషిను నిర్మించవచ్చును. ఓటోమోహిని ధర బుడ్డి 1-కి రు 2, 1, 0-12-0, 0-8.
కోవినియా తైలముధర బుడ్డి 1-కి రు 1-0-0
Shyam & Co, 6, Bander st, Madras. పి.యం కంపెనీ, 6 బంధరు వీధి, మదరాసు.

భృంగామలక తైలము

(వైద్యచింతామణి)

భృంగామలక తైలము :- శిరస్సు తు మర్చనచేసినను ముక్కులో (ఫలిదినమును) శిశ్నముచేసినను శిరోరోగములను బోగొట్టును.
భృంగామలక తైలము:- తలకు పట్టించిన కంటి రోగములను బోగొట్టును.
భృంగామలక తైలము:- అపస్తంబరోగమును ఉత్పాద రోగమును, కపరోగములను బోగొట్టును.
భృంగామలక తైలము:- తల నొప్పి కలను తుమ్మి కలుగజేయుట చేయును.
4 బొట్టుల సీసా బెల రూ 1
1 పౌ. " " 3
వ్యాధులన్నియు ఉచితముగా వంపబడును.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, బి. ఎం. బి. సి. ఎం.
మేనేజింగు డైరెక్టరు,
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)
19, హుస్ సా రోడ్,
మాంటు రోడ్ - మదరాసు.
(బుధ)

ప్రాచీన ప్రసిద్ధి నెందిన (219)

హిందూస్థానమందు స్థాపించబడియుండు
ఆయుర్వేదబోషధాలయము
స్థాపితము 1881 సం||
అతంకనిగ్రహ బోషధాలయము శిరో (వాయు వాండ్రు ఆయుర్వేదాశ్రమము) వద్ద 26 గ్రంథములు తపాలు ఖర్చు సహా శోధక సే ఉచితముగా పంపుచున్నాము.
మాయొక్క ప్రతి ఒకటి కావలయు ననిన లోకల్ ఏజంట్లు ఇండియన్ ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్ వైశాఖర గోడ్డు
ఆతంగనిగ్రహబోషధాలయం
26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.

(873) “కాంతామదహరణి”

అను యువాని వైద్యకాస్త్రప్రకారము తయారయిన ఇంద్రయజ్ఞికి దివ్యమైన లేహ్యము. దీనిని సేవించుటచే, నిస్సత్తువ, లేపనక క్షీరేతుండుట, స్వప్నమందు స్థలము, రతిలో క్షిప్రుస్థలము, కాల్పవేటులు లాగుట, పోగొట్టి నిత్యయావన నుఖము నిచ్చును. సిగ్గునాచుందు యేల సిగ్గు పడెదవు? దీనిని సేవించి స్వర్ణముఖములను పొందుము. పథ్యములేదు.
పరిశుభేనీ చూచిన మీకే తెలియును. తెల 1 దబ్బా 4-0-0
ఆంధ్రప్రకాశ చదువరులకు రూపు 2-0-0 మాత్రము.
తామరమందు:- శేత తామర, గజవర్ణము, తామరలకు అమోఘము తెల దబ్బి 4-0-0
ది రెడ్డి అందు కంపెనీ, గోపాలపురం,
కోత్తపేట పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

(3081) “క త్రి క ట్ట లు”

వైద్యకర్త గల్గి గజము పొడుగు గలవి. సాగవైది 1-కి రూపు 4-8-0
దజను కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజిఖర్చులవేరే వలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు ఇం. పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
టెలిగ్రాఫ్ అడ్రసు: “ఇండస్ట్రీసు” పెద్దాపురం.